Инв.
Гос. книжн... УзССР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

4 ИЮЛЬ, 1982 ЙИЛ
ЯКШАНБА
№ 153 (2.559).
Баҳоси 3 тийин.

Зариф Қаландаровнинг номини Беруний районидаги Маҳтумқули номли колхозда ҳамма пешқадам бригадир сифатида ҳурмат билан тилга олади. У бунга ўзининг ҳалол меҳнатлари билан эришиб келмоқда. Зариф ака етакчилик қилаётган бригада аъзолари ҳар гектар ердан 60 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганлар. Ҳозир бригадада ғўза парвариши шу кун талаблари асосида олиб борилиб, мўл ҳосил етиштирилмоқда.

Р. ЎТАМУРОДОВ фотоси.

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

САРАТОННИНГ САРА КУНЛАРИДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИБ, ҒУЗА ПАРВАРИШИНИ КОМПЛЕКС ТАРЗДА ОЛИБ БОРИНГ ◆ БЕГОНА УТЛАРГА ҚАРШИ БАРЧА ВОСИТАЛАРНИ ИШГА СОЛИНГ ◆ КУЛЬТИВАЦИЯ СИФАТИГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК ◆ СУҒОРИШ ТУНДА ВА ЭРТА ТОНГДА УТКАЗИЛСИН ◆ ҲАР ТУП НИҲОЛ ҚАЛБ ҲАРОРАТИГА, ҚУЁШ НУРИГА ҚОНСИН ◆ БАРЧА ЧОРАЛАР БИЛАН ҒУЗАНИ СЕРҲОСИЛ БУЛИШИ ВА ЭРТА ЕТИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАЙЛИК.

ҒАЛЛАКОРЛАРГА — БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бошоқли дон экинлари ўриб-йиғиб олиш, давлатга дон сотиш, уруғлик фонд ғамлаш ва донни ташиб олиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар, колхозлар ва автоколонналар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1982 йил июнь ойининг учинчи ўн кунлиги якунларини кўриб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларга беришга қарор қилдилар:

— **Андижон области** (область партия комитетининг секретари С. Мамарасулов, область ижроия комитетининг раиси Д. М. Хасанов, область касаба союзлари советининг раиси Т. Р. Каримова, область комсомол комитетининг секретари И. Ш. Алимов, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Д. Абдураззоқов, область ғалла маҳсулотлари ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Н. П. Пак, область Госкомсельхозтехника раиси А. Алимов). Бу область бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш планини 96,3 процент, шу жумладан ўн кунликда 19,2 процент, давлатга дон сотиш планини 114,4 процент, шу жумладан ўн кунликда 81,5 процент, уруғлик ғамлаш планини 64 процент, шу жумладан ўн кунликда 37,5 процент бажарган. Байроқ Сурхондарё областидан олиб берилади;

— **Наманган области** (область партия комитетининг секретари М. Камолов, область ижроия комитетининг раиси М. Обидшоев, область касаба союзлари советининг раиси М. Эгамбердиев, область комсомол комитетининг секретари Д. Дадажонов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. М. Матмусаев, область ғалла маҳсулотлари ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Отабоев, область Госкомсельхозтехника раиси Ю. В. Тимофейичев). Бу область бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш планини 65,9 процент, шу жумладан ўн кунликда 14 процент, давлатга дон сотиш планини 52 процент, шу жумладан ўн кунликда 35,3 процент ва уруғлик ғамлаш планини 24 процент, шу жумладан ўн кунликда 22,2 процент бажарган. Байроқ Қашқадарё областидан олиб берилади;

— Фарғона областининг **Фарғона райони** (район партия комитетининг секретари А. Акбаров, район ижроия комитетининг раиси А. Сатторов, район касаба союз комитетининг раиси Д. Ж. Қодиров, район комсомол комитетининг секретари И. Муқаддасов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ш. Исроилов, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини белгилаш бош давлат инспектори А. Абдуллаев, район Госкомсельхозтехника бошқарувчиси М. Муйдинов). Бу район бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш планини 100 процент, шу жумладан ўн кунликда 54,5 процент, давлатга дон сотиш планини 103,1 процент, шу жумладан ўн кунликда 103,1 процент, уруғлик ғамлаш планини 100 процент, шу жумладан ўн кунликда 100 процент бажарган. Байроқ Сурхондарё областининг Гагарин районидан олиб берилади;

— Сирдарё область, Боёвут районидаги **«1 Май» совхози** (совхоз директори П. Йулдошев, партия ташкилотининг секретари М. К. Хушбоқов, ишчилар комитетининг раиси Н. Мансуров, комсомол ташкилотининг секретари Х. Шукуров). Бу совхоз бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш планини 100 процент, шу жумладан ўн кунликда 100 процент, давлатга дон сотиш планини 150 процент, шу жумладан ўн кунликда 150 процент, уруғлик ғамлаш планини 1,3 баравар, шу жумладан ўн кунликда 1,3 баравар бажарган. Байроқ Қашқадарё область Кўкдала районидаги Оҳунбобоев номли совхоздан олиб берилади.

— Бухоро область Ромитан районидаги **Ибн Сино номли совхоз** (совхоз директори Т. Тошев, партия ташкилотининг секретари З. Олимов, ишчилар комитетининг раиси Н. Бешимов, комсомол ташкилотининг секретари А. Ҳафизов). Бу совхоз бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш планини 100 процент, шу жумладан ўн кунликда 60 процент, давлатга дон сотиш планини 100 процент, шу жумладан ўн кунликда 100 процент, уруғлик ғамлаш планини 100 процент, шу жумладан ўн кунликда 100 процент бажарган. Байроқ Сурхондарё область Қумқўрғон районидаги «Комсомол 30 йиллиги» совхозидан олиб берилади.

— Самарқанд область, Ургут районидаги **А. Навоий номли колхоз** (колхоз раиси Н. Бердиқулов, партия ташкилотининг секретари А. Зиёев, касаба союз комитетининг раиси Я. Юсупов, комсомол ташкилотининг секретари А. Рустамов). Бу колхоз бошоқли дон экинларини ўриб-йиғиб олиш планини 100 процент, шу жумладан ўн кунликда 70 процент, давлатга дон сотиш планини 128 процент, шу жумладан ўн кунликда 128 процент бажарган ва уруғлик ғамлашни 108 процент, шу жумладан ўн кунликда 100 процент адо этган. Байроқ Сурхондарё область, Жарқўрғон районидаги Н. Боймуродов номли колхоздан олиб берилади.

— Фарғона область автомобиль трестининг **2504-автоколоннаси** (автоколонна бошлиғи Н. Обидов, партия ташкилотининг секретари В. Воронин, маҳаллий комитет раиси Х. Сулаймонов, комсомол ташкилотининг секретари К. Казаков). Бу автоколонна дон ташиш топшириғини ўн кунликда 131 процент бажарган. Байроқ Андижон область автомобиль трестининг 2508-автоколоннасидан олиб берилади.

ПИЛЛАЧИЛИК СОҲАСИДА 1982 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1982 йилда пилла тайёрлаш, ҳар қути қурт уруғи ҳосилдорлигини ва пилланинг нав состави бўйича халқ хўжалик планини бажаришда энг юқори кўрсаткичларга эришиш учун областлар ва районлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, қарор қилдилар:

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма қизил Байроқлари ва дипломлари қуйидагиларда қолдирилсин:

— давлатга 3.150 тонна пилла сотган ва пилла тайёрлаш планини 100 процент бажарган, ҳар қути қурт уруғидан 78,6 килограмм, шу жумладан 92,5 процент навли пилла олган **Самарқанд области;**

— давлатга 4.307 тонна пилла сотган ва пилла тайёрлаш планини 107,1 процент бажарган, ҳар қути қурт уруғидан 76,2 килограмм, шу жумладан 93 процент навли пилла олган **Андижон области;**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ва дипломини **Хоразм областига** беришга қарор қилинди. Бу область давлатга 2.201,1 тонна пилла сотган ва пилла тайёрлаш планини 115,2 процент бажарган, ҳар қути қурт уруғидан 78,2 килограмм, шу жумладан 87,1 процент навли пилла олган. Байроқ Қорақалпоғистон АССРдан олиб берилади.

Сурхондарё область, Қорақалпоғистон АССР, Навоий, Тошкент, Қашқадарё, Наманган, Фарғона, Сирдарё, Бухоро, Жиззах областлари пиллачиларининг яхши ишлаганлиги қайд этиб ўтилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ва дипломлари қуйидагиларда қолдирилсин:

— Жиззах областининг **Жиззах райони;**

— Самарқанд областининг **Пахтачи райони;**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ва дипломлари қуйидагиларга берилсин:

— Қорақалпоғистон АССРнинг **Тўрткўл райони.** Байроқ Беруний районидан олиб берилади;

— Андижон областининг **Жалолқудуқ райони.** Байроқ Избоскан районидан олиб берилади.

— Қашқадарё областининг **Яккабоғ райони.** Байроқ Шаҳрисабз районидан олиб берилади;

— Навоий областининг **Навбаҳор райони;**

— Наманган областининг **Чуст райони.** Байроқ Янгиқўрғон районидан олиб берилади

— Сурхондарё областининг **Ангор райони.** Байроқ Қумқўрғон районидан олиб берилади;

— Сирдарё областининг **Сирдарё райони.** Байроқ Боёвут районидан олиб берилади;

— Тошкент областининг **Бўка райони.** Байроқ Бекобод районидан олиб берилади;

— Хоразм областининг **Янгибозор райони.** Байроқ Урганч районидан олиб берилади.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев дам олиш учун 3 июль куни Москвадан жўнаб кетди.

Аэродромда Л. И. Брежневни Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. В. Зимянин, К. В. Русаков ўртоқлар ва бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар

(ТАСС).

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ УЧИШИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАДИ

КОСМОНАВТЛАР ВЛАДИМИР ЖОНИБЕКОВ, АЛЕКСАНДР ИВАНЧЕНКОВ ВА ЖАН-ЛУ КРЕТЬЕН ЕРГА ҚАЙТИБ ТУШДИЛАР.

ТАСС АХБОРОТИ

«Салют—7» — «Союз Т—5» —«Союз—6» орбитал комплекси ичида биргаликдаги тадқиқотлар ва экспериментлар программаси муваффақиятли бажарилганидан кейин икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Владимир Жонибеков, Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССР космонавт-учувчиси Александр Иванченков ва Франция Республикасининг граждани Жан-Лу Кретьендан иборат халқаро экипаж 1982 йил 2 июль Москва вақти билан соат 18 дан 21 минут ўтганда Ерга қайтиб тушди. Космонавтлар Анатолий Березовой билан Валентин Лебедев «Салют—7» станциясидаги ишларни давом эттирмоқдалар.

«Союз —6» кемасининг туширилувчи аппарати Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган районида Орқалиқ шаҳридан 65 километр шимоли—шарқда қўнди.

Космонавтлар Владимир Жонибеков, Александр Иванченков ва Жан-Лу Кретьен Ерга қўнганларидан кейин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Халқаро экипаж «Салют—7» —«Союз Т—5»—«Союз Т—6» орбитал комплекси ичида ишлаган вақт давомида Совет Иттифоқи билан Франция олимлари ҳамда мутахассислари тайёрлаган пландаги илмий программа батамом бажарилди. Учиш чоғида Ер атмосфераси, планеталараро муҳит, галактик ва галактикадан ташқари нурланиш манбалари тадқиқ этилди. Космик материалшунослик программасига мувофиқ вазнсизлик шароитида металл қотишмаларининг диффузия ва кристаллашиш жараёнларини ўрганиш ҳамда космик технология методларини янада пишиқтириш мақсадида «кристалл» қурилмасида экспериментлар бажарилди.

Учиш программасининг талайгина қисми медицина —биология тадқиқотларига ажратилди. Инсон организмининг вазнсизликка кўникиш хусусиятлари тўғрисида янги ахборот олинди. Космик учиш омилларининг турли биологик объектлар ривожига таъсирини ўрганиш юзасидан бир қанча экспериментлар бажарилди.

Салют—7» станциясининг бундан буёнги учиши чоғида космонавтлар Анатолий Березовой билан Валентин Лебедев Совет ва француз олимлари тайёрлаган экспериментларни давом эттирадилар.

Француз космонавти иштирокидаги халқаро экипажнинг муваффақиятли тугаган учиши Совет Иттифоқи билан Франция манфаатларини кўзлаб, космосни тинч мақсадларда ўзлаштириш соҳасида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги самарали ҳамкорликни давом эттириш йўлида қўйилган муҳим қадамдир.

Совет — француз экипажи ерга қўнган пайт. Чапдан ўнгга: Александр Иванченков, Владимир Жонибеков ва Жан-Лу Кретьен.
(ТАСС телефотоси).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ИККИ МАРТА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ, СССР КОСМОНАВТ УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ В. А. ЖОНИБЕКОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий тадқиқот комплексида космосга учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси ўртоқ Владимир Александрович **Жонибеков Ленин ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1982 йил 2 июль.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ, СССР КОСМОНАВТ УЧУВЧИСИ ЎРТОҚ А. С. ИВАНЧЕНКОВНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ВА ИККИНЧИ «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий-тадқиқот комплексида космосга учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт учувчиси ўртоқ Александр Сергеевич **Иванченков Ленин ордени ва иккинчи «Олтин Юлдуз»** медали билан мукофотлансин.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ А. С. Иванченковнинг жасоратини нишонлаш учун қаҳрамоннинг юртида бронза бюст ўрнатилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1982 йил 2 июль.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ГРАЖДАНИ КОСМОНАВТ-ТАДҚИҚОТЧИ ЖАН-ЛУ КРЕТЬЕНГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Салют-7» — «Союз» орбитал илмий тадқиқот комплексида космосга учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Франция Республикасининг граждани космонавт тадқиқотчи Жан-Лу **Кретьенга** Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилсин ва **Ленин ордени** ҳамда **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1982 йил 2 июль.

ФРАНЦИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ҚУТЛОВЛАРИ

МОСКВА, 2 июль. (ТАСС). Франция Республикасининг Президенти Франсуа Миттеран тадқиқотчи космонавт Жан-лу Кретьенга табрикнома юборди. Унда бундай дейилади: бутун учиш программаси муваффақиятли тугаганидан сўнг Сизнинг қайтиб келган пайтингизда Сизга, шунингдек Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларингиз Владимир Александрович Жонибековга ҳамда Александр Сергеевич Иванченковга менинг шахсий қутловларимни топширишингизни хохлайман.

Шу учиш натижасида халқаро илмий жамоатчилик кўпдан-кўп қимматли маълумотлар оладики, булар медицина ва биологияни, материалшунослик ва астрономияни янги-янги ютуқлари сари олиб боради.

Бу учиш Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида космик фазони тинчлик мақсадларида ўрганиш ва ўзлаштириш соҳасида ва ўзаро мумкин қадар кўпроқ наф кўриш доимий иштиёқида ўн беш йилдан кўпроқ ривожланиб бораётган самарали ҳамкорликнинг яққол далили ҳам ҳисобланади.

Ниҳоят бу учиш Франция халқининг анъанавий дўстлик муносабатларини ҳамда Хельсинкида тузилган битимларда мустаҳкамланган ҳуқуқларни ҳурмат этиш асосида Европада тинчлик ўрнатиш ҳамда қитъамиздаги барча халқлар ўртасида яхши муносабатларни ривожлантириш борасидаги эзгу ниятларининг рамзидир.

ОЛТИНГА ТЕНГ ДАҚИҚАЛАР

Ғўза парваришида долзарб дамлар бошланди. Бугунги ҳар бир кун, ҳар бир соат, ҳар бир дақиқа олтинга тенг. Вақт биз билан ҳисоблашмайди. Ундан нечоғлиқ самарали фойдалансак, шунча ютамиз. Бу. юбилей йилининг масъулияти ҳар бир кишини аслида ана шунга даъват этяпти. Колхозимиз меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йилида 1083 гектар ерда пахта ўстиряптилар. Кўзланган марралар ҳам юксак. Ҳар гектар ердан 45 центердан «оқ олтин» етиштириш. Бу айтишга осон. Лекин ана шу берилган ваъдага вафо қилиш учун тадбиркорлик ва омилкорлик билан ишлаш лозим.

Хўжалигимиз заршунослари буни чуқур ҳис қилиб, меҳнат қилмоқдалар. Далаларда катта хирмон яратиш ишқи билан ёнаётган «оқ олтин» ижодкорлари бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлаяптилар.

Халқимиз механизаторларни юксак қадрлайдилар. Уларни дала гвардиячилари деб айтишлари ҳам бежиз эмас. Ана шу касб эгаларининг фидокорона меҳнатлари ҳам ҳар йили етиштирилаётган мўл ҳосилга муносиб ҳисса бўлиб қўшилмоқда. Хўжаликларда амалга ошириладиган бирор бир иш йўқки, у механизация билан боғланмаган бўлсин. Колхозимизда техника билан тиллашиб катта обрў қозонаётган кишилар жуда кўп. Айни кунларда улар техникани моҳирлик билан бошқариб ғўзага сифатли ишлов беряптилар.

Колхоз правлениеси партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари механизаторларимизга ҳар томонлама қулай иш шароити яратиб беришган. Улар СССРнинг шонли 60 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган зарбдор ҳафталикларда актив қатнашиб энг юқори меҳнат унумдорлигига эришяптилар. Ғолиблар шарафига Қизил байроқлар кўтариляпти.

Юксак агротехникага таяниб, ҳар туп ғўзага сифатли ишлов беришда тажрибакор механизатор Келдибой Мирзамуродов ҳамкасблари ўртасида алоҳида ибрат кўрсатяпти. У чопиқ тракторини моҳирлик билан бошқариб, ҳар куни 7—8 гектар ерда культивация ўтказяпти. Бригад аъзолари бу йил 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганлар. Қарийб 20 йилдан буён техника рулини бошқариб келаётган К. Мирзамуродов бу йил 700 гектар ерда комплекс ишлов ўтказиш ва «зангори кема» бункеридан 300 тонна «оқ олтин» тўкиш мажбуриятини қабул қилган. Хамкасби Раҳимжон Низомов билан мусобақалашиб ишлаяпти. Бу икки мусобақадош ҳамкасбнинг иш тажрибаси колхозда кенг оммалаштирилмоқда.

Ғўзага ишлов бериш, озиқлантириш ва уни сифатли культивация қилишда коммунистлар бошқаларга намуна бўлишяпти. Элмирза Ҳайитов, Исоқжон Суяриқулов, Ғайбулла Хамидов каби дарғалар социалистик мусобақада байроқдорлик қилишяпти.

Бажарилаётган ишни сифат комиссияси аъзолари мунтазам текширишдан ўтказиб турибдилар. Бу, механизаторлар масъулиятини оширяпти. Колхозимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларига амалий жавоб тариқасида июнь, июль ойларида ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларига намунали ишлов бериш юзасидан конкрет тадбирлар планини ишлаб чиқишган. Айни кунларда механизаторларимиз, заршуносларимиз билан бир сафда туриб ана шу комплекс тадбирларни амалга оширяптилар. Қилинган фидокорона меҳнат ўз самарасини кўрсатяпти. Ҳозир барча ердаги ғўзалар текис шоналаб, гуллай бошлади. Биз ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган барча ишларни Тошкент технологияси асосида ташкил қиляпмиз. Бу эса ғўзани машинабоп қилиб ўстиришни таъминлаяпти.

Т. РАҲМОНОВ,
Наманган районидаги Дзержинский номли колхоз бош инженери.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

БУХОРО ОБЛАСТИ СОСТАВИДА ГАЗЛИ РАЙОНИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш истиқболларини назарда тутиб, халқ хўжалигига раҳбарликни янада кучайтириш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Халқ депутатлари Бухоро область Совети ижроия комитетининг илтимоси қондирилсин — Бухоро области составида марказ Газли шаҳрида бўлган Газли райони тузилсин.

Ғиждувон районидаги Кўкча, Пешку районидаги Жонгелди, Ромитан районидаги Қизилравот қишлоқларининг территориялари, Шофиркон районидаги «Ғалаба» совхози ерларидан фойдаланиш чегараларидаги Қалмақон қишлоғи территориясининг бир қисми, Свердлов районидаги Свердлов номли совхоз ерларидан фойдаланиш чегараларидаги Свердлов номли қишлоқ территориясининг бир қисми ва Қоракўл районидаги «Қоракўл» совхози ерларидан фойдаланиш чегараларидаги Зиёрат қишлоғи территориясининг бир қисми Газли райони составига берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил, 2 июль.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ ҚОМИТЕТИНИНГ V ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ТОЛА СИФАТИ

Гап пахта толаси сифати хусусида бўлар экан, аввало, областимизда пахтачиликнинг интенсив ривожланаётганлигини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Сурхондарё области пахтакорлари ўтган йили давлатга ярим миллион тоннадан кўпроқ пахта топширишга эришдилар. Топширилган пахтанинг 234 минг тоннаси тўқимачилик саноати учун зарур ва қимматбаҳо хом ашё ҳисобланган ингичка толали пахта ташкил этди. Область пахтачилиги тарихида ҳеч қачон бунча кўп ипак пахта етиштирилмаган. Машинада пахта териш ҳам йил сайин кўпаймоқда. Пахта ҳосилдорлиги ўсаётир. Республика партия ва ҳукуматининг ингичка толали пахта етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисидаги қарорини изчиллик билан амалга ошираётган область пахтакорлари ипак пахта етиштираладиган майдонларни тобора кенгайтиришяпти. Юбилей йилида пахтакорларимиз 600 минг тонна «оқ олтин» етиштиришдек юксак мажбурият қабул қилган бўлсалар, унинг тенг ярмини ипак пахта ташкил этади.

Заршуносларимиз, пахта тайёрловчилар ва уни қайта ишловчилар олдида бугунги кунда давлатга кўп ва сифатли пахта етказиб беришдек жуда муҳим вазифа турибди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев республикамизга учинчи Ленин орденини топшириш тантаналаридан сўнг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетидаги суҳбатда сўзлаган нутқида ҳам тайёрланаётган пахтанинг сифатини яхшилашга алоҳида эътибор бериб, бундай деган эди: **«Пахтачилигингизда ҳам ҳали бир талай резервлар бор, албатта. Пахтанинг сифати тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилиш керак. Айрим кишилар пахта сифатининг пасайишига машина теримини сабаб қилиб кўрсатаётганликларини биламан. Қўл теримида пахтанинг юксак навли бўлишига эришиш осонлиги шубҳасиз. Бироқ, қўл теримига қайтиш мумкин эмаслиги равшанку, ахир.**

Шу сабабли бошқа йўлларни қидириш керак: агротехника ишларининг энг мақбул муддатларига, машина терими технологиясига қаттиқроқ риоя этиш лозим. Хуллас, пахта етиштириш тўла механизациялашган тақдирда ҳам юқори сифатли хом ашё олишни ўрганиш керак. Хом ашёни асраш ва қайта ишлашни яхшилаш лозимлиги ҳам равшан».

Ҳақиқатан ҳам сифат — ишимизнинг бош мезони бўлиши керак. Деҳқонларимиз аъло сифатли пахта етиштиришлари, уни териб олишлари, ўз навбатида пахтани қабул қилиб олувчилар, уни қайта ишловчилар эса хом ашёни кўз қорачиғидек асрашлари лозим. **Юқори сифатли пахта етиштириш учун кураш даладан бошланади.** Яъни етиштирилган ҳосил териб олиниши билан ер сифатли шудгор қилиниши, кузги-қишки тадбирлар ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказилиши керак. Кейинги йилларда областимизда кузги шудгорни барвақт ўтказиш, қиш ойларидаёқ чигит экиладиган майдонларни текислаб, эгат очиб қўйиш одат тусига кира бошлади. Илгари жуда кўп майдон чигит экилиши арафасида шошма-шошарлик билан шудгор қилиниб, уруғлик яхши тайёрланмаган ерга экиларди. Бунинг қийинчиликлари эса ҳосил пишиб, уни йиғиштириб олгунга қадар чўзилиб кетаверарди. Ҳозир ана шу ҳолга барҳам берилди. Айниқса, жанубий районларимизда ер олдин суғорилиб, чигит эгатнинг пуштасига экилиши тўлиқ жорий этилганлиги учун ҳам қишки тадбирлар ўз вақтида сифатли бажарилишига эришилмоқда. Чигит ҳам илгаригидек ҳар гектар майдонга 100-120 килограммдан эмас, балки 50-60 килограммдан сарфланмоқда. Натижада ерга тушган уруғ соғлом униб, тез ривожланяпти. Соғлом кўчатдан эса, шубҳасиз, юқори сифатли пахта олинади.

Демоқчимизки, илғор агротехник тадбирларни жорий этиш, уларни амалга оширишда сифатга эътиборнинг ўзи юқори сифатли хом ашё етиштириш учун кураш демакдир. Бу ўринда алмашлаб экишнинг жорий этилиши алоҳида аҳамият касб этмоқда. Областимизнинг жуда кўпгина хўжаликларида бу муҳим агротехник тадбир тўлиқ жорий этилганлиги сифатли пахта тайёрлашда асосий омиллардан бири бўлиб хизмат қилмоқда. Ўтган йилдан бошлаб эса областимизда чигитни капсуллаб экиш тажрибаси қўлланиляпти. Бултур областимизда бу усул билан қарийб 1000 гектар майдонга чигит экилган бўлса, бу йил 17952 гектар майдонга шу усул билан чигит экилди. Чигит капсуллаб экилганда ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам уруғ чиримайди, кўчат тўлиқ олинади. Ниҳол жуда яхши ривожланади, ҳосил барвақт пишиб етилади.

Областимизда юқори сифатли пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Кейинги йилларда биз пахта уруғчилигини яхшилаш тўғрисида жиддий бош қотирмоқдамиз. **Уруғлик пахтани пишириб, териб олишга алоҳида эътибор берилмоқда. Чунки ҳосил уруғдан олинади. Уруғ сара бўлса, ундан олинадиган ҳосил ҳам сифатли бўлиши шубҳасиз.** Бу йил областимизда Ангор ва Жарқўрғон пахта тозалаш заводлари ипак пахта уруғи, Хайробод пахта тозалаш заводи эса ўрта толали пахта уруғи етказиб беришга ихтисослаштирилмоқда. Область пахтачилик тажриба станциясида ипак пахтанинг тезпишар, серҳосил, юқори тип тола берадиган навларини етиштириш соҳасида олимларимиз катта ишларни амалга оширмоқдалар. Ҳозир областимизнинг кўпгина хўжаликларида ипак пахтанинг Т-7, Т-13, Т-14, «Сурхон-3» навлари экиляпти. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, область тажриба станциясида фақат ингичка толали пахта навлари устида иш олиб боriляпти. Сариосиё, Денов, Шўрчи, районларида эса ўрта толали пахта етиштирилади. Бу районларнинг пахтакорлари ҳар йили ғўзаларнинг вилтга чалиниши натижасида жиддий қийинчиликларга учрайдилар. Шунинг учун область тажриба станцияси базасида ўрта толали пахтанинг вилтга чидамли, тезпишар, серҳосил навлари устида ҳам иш олиб борадиган бўлим ташкил этилса яхши бўларди.

Деҳқонларимиз олдида ҳам бу соҳада жуда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Область партия комитети барча районларда мутахассислардан иборат оператив группалар тузиб, ғўзанинг ҳозирги аҳволини, уни ишлов беришни, озиқлантиришни, суғориш қандай олиб борилаётганлигини, ҳашаротга қарши кураш, карталарни бегона ўтдан тозалаш қандай ташкил этилганлигини текшириб чиқди. Юқорида айтилган масалалар ҳам бевосита пахта сифати билан боғлиқ. Айтайлик, катта-катта картани бегона ўт босса, у биринчидан, ғўзанинг нормал ривожланишига йўл қўймайди, иккинчидан, пахта терими пайтида ҳосилнинг ўта ифлос бўлишига олиб келади. Ҳашарот тушса-чи, ҳашаротдан зарарланган пахтанинг юқори сифати тўғрисида гап-сўз бўлиши мумкин эмас.

Яқин йилларгача деҳқонларимиз ўртасида калий ўғитига муносабат тўғри эмас эди. Берилган калий ўғит тўғри келган ерда исроф бўлиб ётиш ҳоллари ҳам учраб турарди. Уларнинг фикрича, калий ерни шўрлантириб юборар экан. Мутахассисларимиз деҳқонлар ўртасида калий ўғити бўйича жуда катта тушунтириш ишларини олиб бордилар. Картограмма асосида калий ўғити солинмаса, етиштирилган пахта толаси пишиқ бўлмаслиги тушунтириб берилди. Ҳозир область хўжаликларида калий ўғитини белгиланган картограмма асосида фойдаланиш тўғри йўлга қўйилмоқда. Шу ўринда бошқа бир масалани айтиб ўтмоқчимиз. **Ҳозир пахтачилик хўжаликларига азотли ўғит планлаштирилганда бир тонна азот ҳисобига 600 килограмм фосфорли ўғит берилади. Мутахассисларимизнинг фикрича, айниқса, ипак пахтага азотли ва фосфорли ўғит тенг берилганида тола жуда пишиқ бўлади. Бу масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Деҳқонлар ғўза қатор ораларига минерал ўғитни узоғи билан биринчи июлгача бериб бўлишлари керак. Афсуски, область хўжаликлари фонд бўйича ажратилган минерал ўғитни ўз вақтида ололмайдилар. Август ойига қадар минерал ўғит ташиб келтирилади. Ўғитнинг ўз вақтида берилмаслиги ҳам тола сифатига салбий таъсир қилиши табиийдир.**

Биз яқинда пахта толаси сифатини яхшилаш бўйича деҳқонларнинг, айни пайтда ҳосилни қабул қилиб олиб, уни қайта ишловчиларнинг фикрини ўрганиб чиқдик. Пахтани қабул қилиб олиб, уни қайта ишловчилар жуда қимматли фикрларни билдиришди. Бу фикрлар нималардан иборат? **Сифатли пахта — ўз вақтида дефолиация, ҳосилни вақтида териб, вақтида топшириш демакдир.** Етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олишга пухта тайёргарлик кўриш керак. Терим бошланиши арафасида машина теримига ажратилган карталарни бегона ўтдан тозалаш жуда муҳим. Дала бегона ўтдан тозалангач, инженер ва механиклар терим агрегатларини тўғри созлашлари лозим. Ўтган йили Ангор райони деҳқонлари етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олишга пухта тайёргарлик кўрганликлари учун пахта сифати бошқа районлардагига нисбатан анча юқори бўлди. Афсуски, ҳамма жойда ҳам шундай қилинмайди. Кўп ҳолларда биз машиналар биринчи очилган кўсаклардаги пахтани ҳам олсин, деб шпинделларни паст қўямиз. Бундай қилинганида биринчи очилган пахта олинади, лекин шу билан бир қаторда ердан анчагина ифлослик ҳам бункерга кетади. Баъзан терим агрегатларидан ёғ оқиб юриш ҳолларини кўрамиз. Оққан ёғ терилаётган пахтага тегиши шубҳасиз. Пахтага теккан ёғни эса ҳеч нарса билан тозалаб бўлмайди. Натижада яна пахта толаси сифатининг бузилишига йўл қўйилади.

Шу пайтгача пахта қабул қилинганида қайси бўлим ёки бригаданинг пахтаси қуруқ, тоза эканлиги аниқ анализ қилинмас эди. **Бу йилдан бошлаб биз пахтани агроучасткалар бўйича қабул қилишни жорий этамиз: Маълумки, бир агроучасткада 5-6 та звено бор. Ҳосил ана шу агроучасткалар асосида қабул қилинганида сифатли пахта топшириш учун бўлган қизиқиш, моддий манфаатдорлик ортади.** Ўз навбатида ҳар бир райондан бир хўжаликнинг пахтасини бригадалар бўйича қабул қилиб олиб, анализ қилишини ташкил этиш чоралари кўрилмоқда. Пахта агроучасткалар бўйича қабул қилинишининг жуда катта афзалликлари бор. Биринчи галда, пахта кондицияга етказилади, яъни яхши тозаланиб қуритилиб, сўнгра пахта пунктларига жўнатилади. Шошма-шошарликка йўл қўйилмайди. Иккинчидан, агроучасткага бириктирилган техникадан самарали фойдаланиш имконияти туғилади.

Деҳқонларимиз амалга ошириши керак бўлган яна бир муҳим иш машинада терилган пахтани ерга тўкишга чек қўйишдир. Текисланган ерга тўкилган пахта барибир маълум даражада ифлос бўлиб, ортиқча ташвиш туғдиради. Биз бу йил терилган пахтани иложи борича тўлиқ тележкаларга ағдариб, асфальтланган майдончаларга ташиб келтириш чораларини кўрамиз. Бунинг учун республика «Госкомсельхозтехника»сининг жуда катта ёрдамига муҳтожмиз. Терим мавсумида тележкалар етишмайди. Биз ҳеч бўлмаганда ҳар бир тракторга 2 тадан тележка таққанимизда юқоридаги муаммони ҳал қилиш имкониятига эга бўламиз.

Область пахта қабул қилувчилари, хом ашёни қайта ишловчилар олдида турган вазифалар ҳам деҳқонлар олдида турган ишлардан катта бўлса борки, кичик эмас. Пахтани қабул қилувчилар ўз постларида ҳамиша ҳушёр туришлари керак. Баъзан шундай ҳоллар учрайдики, пахтани қабул қилувчиларимиз эътиборсизлик қиладилар, қабул қилиш қоидаларини бузадилар. Баъзан иккинчи сорт пахтанинг устига учинчи сорт, учинчи сорт пахта устига эса тўртинчи сорт хомашё қўшиб юборилади. Пахта пунктлари ва заводларнинг коллективлари қабул қилиб олинган пахтанинг сифатли сақланиши, унинг қизиб кетмаслиги чораларини кўришлари керак. Бунинг учун пахта қабул қилиш пунктлари ва заводлар қошидаги қуритиш-тозалаш цехлари мунтазам ишлатилиши лозим. Ҳозир областимиз пахта пунктлари ва заводлари қошида 40 га яқин қуритиш-тозалаш цехи бор. Яна 8 та цех қуриляпти. Барибир, у ҳам етарли эмас.

Сифатли пахтага эга бўлишимиз учун уни сифатли сақлашимиз лозим. Ҳолбуки, деҳқонларимизнинг пешона тери билан етиштирилган пахта пунктлар ёки заводлар дарвозасидан кирганидан кейин ҳам анча вақтгача очиқ ҳавода ётади. Натижада ифлосланади. Пахтамиз сифатини бузмаслик учун уни омборларда сақлаш тўғрисида бош қотирадиган пайт етиб келди. Тўғри, бу йил областимиз бўйича 8 та пахта сақланадиган омбор қурилади. Уларнинг ҳар бирига 2 минг тоннадан пахта жойланганда ҳам 16 минг тонна пахта омборда сақланар экан. Бу дарёдан томчи, холос. Республика пахта тозалаш саноати министрлиги бундай омборларни жадал суръатлар билан қурилишини таъминласа ишимизга жуда катта наф келтирган бўларди.

Областимиз пахта тозаловчилари ва қабул қилувчилари бу йил ҳар бир районда биттадан хўжалик пахтасини бригадалар бўйича қабул қилиб, сортини аниқлаш тадбирини амалга оширмоқчилар. Бу жуда яхши. Лекин бунинг учун яна лаборатория ускуналари етишмас, лаборантлар учун ҳам штат камлик қилар экан.

КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида халқимиз олдига муҳим вазифалар қўйилди. Тўқимачилик саноатимизга кўп ва сифатли хом ашё етказиб бериш бевосита Пленумда қўйилган вазифаларни бажариш билан чамбарчас боғлиқдир. Дастурхони тўкин-сочин халқимиз учун сифатли, чидамли, бежирим ва арзон кийим-кечак ҳам керак, албатта. Кийим-кечак эса деҳқонларимиз пешона тери билан етиштирилган, пахта тозаловчиларимиз қайта ишлаган қимматли «оқ олтин»имиздан тайёрланади. Шундай экан, ҳозир олдимизда деҳқон билан саноатчилар ҳамкорликда, аҳилликда меҳнат қилишиб, Ватанимизга юқори сифатли пахта етказиб беришдек шарафли вазифа турибди. Областимиз пахтакорлари ва пахтани қабул қилувчилар, уни қайта ишловчилар юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам яхшироқ меҳнат қилишиб, бу масъулиятли вазифани шараф билан уддалайдилар.

Қ. БОБОҚУЛОВ,
Ўзбекистон КП Сурхондарё область комитетининг секретари.

ЧОРВАГА ҲАМ ПАХТАДЕК ЭЪТИБОР

СУРХОНДАРЁ. Ангор районидаги «Қизил юлдуз» колхозида ёш чорва молларини ўстириш ва семиртириш намунали олиб борилмоқда. Хўжаликда ҳар бир чорвадор ўз вазифасига ғоят масъулият билан ёндошяпти. Маҳсулот етиштириш кўпайиб бормоқда.

СУРАТДА: ферманинг тадбиркор молбоқари, КПСС аъзоси Жовли Шоназаров.

Е. БОТИРОВ фотоси.

ЁШЛАР ПЕШҚАДАМ

Ромитан районидаги «КПСС XXVI съезди» ихтисослашган янги маккажўхорикорлик совхозида Венера Барноева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси энг яхши бригада, деб топилди.

Бригада далалари кўзни қувонтиради. Далалар бегона ўтлардан яхшилаб тозаланган. Экинларга бешинчи комплекс ишлов бериш бошланди. Механизатор Дониёр Нарзиев, сувчи Эрдон Қурбонов ва бошқа деҳқонлар кунлик топшириқни бир ярим баравар адо этмоқдалар, дала ишларини сифатли бажармоқдалар.

Венера Барноева бошлиқ бригада 1982 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятига яқинда тузатиш киритди. Ҳар гектар майдондан юз центнердан эмас, балки 120 центнердан «қаҳрабо дон» етиштиришга қарор қилинди. Бу эса маккажўхорикорларнинг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларига жавобидир. Сулаймон Қурбонов бошлиқ бригада ҳам ўз мажбуриятини қайта кўриб чиқди. Бу бригада коллективи ҳам 120 центнерли ҳосил учун курашади.

Ўтган йилнинг охирида барпо этилган хўжаликнинг маккажўхори майдонлари қарийб етти юз гектарни ташкил этади. Ҳамма майдонларга серҳосил нав уруғлик экилган. Совхозда маккажўхори етиштиришнинг индустриал технологияси жорий этилган.

ЎРИМ-ЙИҒИМГА ШАЙ

«Янгиобод» ихтисослашган маккажўхорикорлик совхозида ўрим-йиғимга ҳамма нарса шай қилиб қўйилди. Еттита комбайн, ёрдамчи машина-механизмлар тайёр турибди.

Хўжалик чўлқуварлари «Херсонец-200» ўзи юрар комбайнларига катта умид боғламоқдалар. Бундай машиналар Қарши дашти шароитида яхши ишлаши маълум бўлди.

Совхоз бу йил Озиқ-овқат программасини бажариш тадбирларини белгилади. 700 гектар келадиган массивдан мўл қаҳрабо дон ҳосилини олишга қарор қилинди. Бу ерда «дала маликаси» яхши ҳолатда. Маккажўхори ҳосилини ўриб-йиғиб олишни икки сменада ташкил этиш мўлжаллаб қўйилди.

Қашқадарё областидаги бошқа еттита ихтисослашган маккажўхорикорлик совхози ҳам шу кунларда ўрим-йиғимга тайёргарликни тугалламоқда.

КИЧИК ФЕРМАЛАР

«Узколхозстрой» бўлинмаларининг коллективлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Қишлоқ қурувчилари республика колхозлари учун янги кичик паррандачилик комплексларини бирин-кетин ишга туширмоқдалар. Бирлашманинг механизациялашган колонналари йил бошидан буён 120 мингта паррандаги мўлжалланган фермаларни қуриб бердилар. Задарё районидаги «Правда», Ғиждувон районидаги Карл Маркс номли колхозларга 12 минг бош парранда учун мўлжалланган «фабрикалар» қуриб топширилди. Паррандахоналар энг янги технологик асбоб-ускуналар билан жиҳозланган, биноларда кўп ярусли катак батареялар ўрнатилган, автомат қурилмалар микроиқлимни вужудга келтирмоқда.

«Узколхозстрой» бирлашмасининг беш йиллик иккинчи йили планларида колхозлар учун 25 та кичик комплекс қуриб бериш кўзда тутилган.

ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК — КОНИ ФОЙДА

Чуст районидаги «Биринчи май» колхози саккизта пахтачилик бригадасининг ҳаммасида дала шийпонлари ҳузурида ёрдамчи хўжаликлар ташкил қилинди.

Колхозчилар ишдан бўш вақтларида унча катта бўлмаган чорвачилик биноларини ўз материаллари билан қурдилар. Улар бу биноларни ҳар бирида ўртада пул тўплаб сотиб олинган 8—10 бошдан новвос ва 5—6 тадан қўй семиртирмоқдалар. Дала шийпонларининг қоровуллари жониворларни боқишмоқда. Энди пахтакорлар пахтазорлардан юлиб олинган ўтларни аввалгидек ташлаб юбормайдилар. Ҳар бир киши бу ўтларни бригада фермасига олиб келади. Бундан ташқари колхоз бригадаларига дағал хашак ва омихта ем ажратиб бермоқда.

Ҳар бир дала шийпони қошида кичик полизлар ҳам яратилган. Энди бригада ошпазлари колхоз омборидан ўзларига картошка, помидор ва пиёз келтирилишини кутиб ўтирмай, ўз полизида етиштирилган янги узилган маҳсулотларни қозонга солаверадилар.

Наманган области.
(ЎзТАГ мухбири).

Серқуёш диёримизда ғарқ пишиқчилик. Далаларнинг файзи ўзгача. Боғбонларнинг қўли-қўлига тегмай қолди. Барча ерда бўлгани каби бундай манзарани қўриқ Арнасой районидаги боғдорчилик ва узумчиликка ихтисослашган Гречко номли совхозда ҳам учратиш мумкин. Хўжалик соҳибхорлари юбилей йилида фидокорона меҳнат қилиб, мева ва узумдан ҳар йилдагидан кўп ҳосил етиштиришга эришдилар. Айни кунларда пишиб етилган меваларни узиш ва давлатга топшириш жадал суръатларда олиб боряпти. Бу ишни тез ва соз амалга оширишда совхоз ишчиларидан Алибек Эшжонов ва Турсунали Қодировлар ҳамкасбларига ибрат бўлишяпти. Совхоз боғбонлари давлатга 630 тонна мева ва 2400 тонна узум топшириш мажбуриятини қабул қилган. Иш ана шу юксак аҳдга яраша олиб боряпти.

СУРАТЛАРДА: 1. Совхоз ишчиларидан Алибек Эшжонов, Турсунали Қодиров, бош агроном Абдукарим Сойинбиазаров (ўртада), бригадир Қўноқ Жалилов ва ишчи Бекмирза Қурбоновлар янги узилган олма сифатини кўздан кечиришяпти. 2. Илғор ишчи Муҳаббат Раҳмонова олма тераётган пайт.

Ж. ТЎРАЕВ фотолари.

ПАРРАНДАЧИЛИК КОНВЕЙЕРИ

Ҳамиша халқ бахт-саодати тўғрисида, совет кишиларининг моддий фаровонлигини ошириш ҳақида оталарча ғамхўрлик қилиб келаётган жонажон партиямиз 1990 йилгача бўлган даврнинг хўжалик жиҳатидан энг муҳим программасини белгилаб берди. Биз партиямиз белгилаб берган режаларини дастлабки кунларданоқ фаолиятимизнинг бош йўналиши қилиб белгилаб олдик.

Корхонамиз ишга туширилганига эндигина тўрт-беш йил бўлди. Лекин ана шу қисқа муддат ичида фабрикамиз коллективи корхона қувватини ошира бориб, аҳолини парҳез гўшт ва тухум билан таъминлашда тобора яхши натижаларни қўлга киритмоқда. Озиқ-овқат программасида илгари сурилган талабларга мувофиқ, биз корхонанинг ишлаб чиқариш қувватини ҳам, маҳорат ва тажрибамизни ҳам, малака ва куч-ғайратимизни ҳам янада ошириб, барча резерв ва имкониятларни маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга сафарбар этишимиз, қўлга киритилаётган ютуқларимизни мустаҳкамлай боришимиз керак.

Коллективимиз эришаётган ишлаб чиқариш кўрсаткичлари эса чакки эмас. Ўн биринчи беш йилликни яхши бошладик. Унинг дастлабки йилини 315 тоннага яқин парранда гўшти етиштириб, 20 миллион 100 минг донага яқин тухум тайёрлаб, бу борада белгиланган давлат план-топшириқларини 105 — 108 процент уддалаш билан якунладик. Шунингдек, жўжа олиш ва товуқлар бош сонларини ошириш бўйича белгиланган топшириқлар ҳам ошиғи билан бажарилди. Ҳар бир товуқдан 189 донадан тухум олинди, гўшт учун реализация қилинган паррандаларнинг оғирлик даражаси олдинги йилларга нисбатан анча оширилди, маҳсулот сифати яхшиланди.

Амалдаги йилда барча диққат-эътиборимиз, барча куч-ғайратларимиз ютуқларни янада мустаҳкамлашга, СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишга, КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми тарихий қарорларига амалий жавоб беришга қаратилган. Шу мақсадда корхонамизнинг цехлари ва бригадалари, меҳнатчилари ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақа, ижодий меҳнат беллашувлари тобора қизитилмоқда, фабриканинг маҳсулдорлиги оширилмоқда. Бу йил бир миллион 180 минг донага яқин жўжа чиқардик. Бу ўтган йилги даражадан деярлик 270 минг бош кўп. Корхонада инкубация учун тухум тайёрлайдиган ихтисослашган бўлим ташкил этганлигимиз бу борада муҳим роль ўйнамоқда. Инкубация станциямизга қўйиладиган тухумлар корхонанинг ўзида етиштирилаётганлиги маҳсулот ишлаб чиқариш таннархини арзонлаштириш, олинадиган қўшимча даромад миқдорини кўпайтиришда яхшигина натижалар бераяпти. Жумладан, ўтган йили олинган қўшимча фойда 480 минг сўмни ташкил этди. Амалдаги йилда бу кўрсаткични анча яхшилаш учун барча чора-тадбирларни сафарбар қилмоқдамиз.

Мен бу ўринда ютуқларимизга муносиб ҳисса қўшаётган Дурдигул Қодирова, Жиянгул Кенжамуротова, Улжон Шитепова, Холбика Охунова сингари ўнлаб паррандабоқарларимизнинг номларини меҳр ва ифтихор билан тилга олиб ўтишни истар эдим. Улар ҳар товуқдан 200—220 тадан тухум олиб, ўзаро меҳнат беллашувида муттасил ғолиб чиқишмоқда.

Сифатли маҳсулот тайёрлаш ва аҳолига реализация қилишда ўтган ойлар ичида ҳам яхши кўрсаткичларни қўлга киритдик. Ярим йиллик асосий техникавий-иқтисодий кўрсаткичларимиз планда белгиланганидан анча юқори бўлади. Паррандабоқарларимиз механизмлардан, технологик линиялардан, фан ютуқлари, илғорларнинг бой тажрибалари ва иш усулларидан тобора самаралироқ ва унумлироқ фойдаланадиган бўлиб қолдилар. Паррандалар озуқаси учун сарфланадиган харажатлар камайтирилаётганлигига қарамай маҳсулдорликни оширишга эришаётганлигимиз корхона самарадорлигини юксалтиришда бош омиллардан бири бўлиб хизмат қилмоқда.

Партиямиз озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш вазифасини қўйган бугунги кунда биз эришилган ва эришилаётган кўрсаткичлар билан қаноатланиб қолишимиз мутлақо мумкин эмас. Биз бу ҳаётий талабларга жавобан янгидан-янги резерв ва ички имкониятларни қидириб топиб, маҳсулот етиштириш даражасини кўпайтиришга, унинг сифатини яхшилашга хизмат қилдиришимиз керак. Бунинг учун эса фабриканинг техника қувватини ошириш, хўжалигимизда паррандалар етиштиришни кескин даражада яхшилашимиз лозим. Бунинг учун аввало бизга қурувчиларнинг катта ёрдами ва мадади керак. Бироқ, улар корхонамизнинг иккинчи навбати қурилишини асоссиз равишда чўзиб юборишмоқда. Натижада фабрика зарур миқдордаги паррандалар бош сонига эга бўла олмаётир.

Корхонамизда малакали мутахассислар кам. Келаётганлари ҳам уй-жой танқислиги сабабли доимий ишлаб қолишмаяпти. Натижада кадрлар қўнимсизлиги содир бўлмоқда. Коллективимиз учун уй-жойлар бунёд этиб бериш вазифаси бинокорлари зиммасига юклатилган бўлиб, муҳим бу вазифа ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Бу борадаги планлар бажарилмай қолмоқда. Жумладан, ўтган йили биз бирорта ҳам уй-жой объекти ололганимиз йўқ.

Кейинги пайтда фабрикамизнинг технологик ускуналарини эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш жуда қийин бўлиб қолди. Зарур детал ва узелларни давлат таъминоти бошқармасидан олиш ҳам, «Госкомсельхозтехника» Қорақалпоғистон бирлашмасидан олиш ҳам катта муаммога айланди. Қайси бирига мурожаат қилсак, «Узптицепром»га йўллашади. «Госкомсельхозтехника» раҳбарлари паррандачилик фабрикамизни эҳтиёт қисмлар билан таъминлашни ўз планларида кўзда тутишса нур устига аъло нур бўлур эди.

Фабрикамиз 500 минг бош парранда асраш учун мўлжалланган бўлиб, давр талаблари уни тезроқ лойиҳа даражасига етказиш зарурлигини тақозо этмоқда. Бироқ, «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институти янги объектлар қурилишининг техник ҳужжатлар тайёрлашни ҳанузгача ниҳоясига етказмади. Бундан ташқари, омухта ем тайёрлаш саноати ҳам корхонамизни етарли озуқа билан таъминлашни йўлга қўйиши керак, негаки фабрикамизнинг муваффақиятлари бунга жуда боғлиқдир. Лекин бу борада ҳам узилишларга йўл қўйилмоқда.

Коллективимиз Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли тадбиқ этилишига, шубҳасиз, муносиб ҳисса қўшади. Зеро, улуғвор бу программа кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшиб юборди, маҳсулот етиштиришни янада кўпайтиришга илҳомлантирди. Амудек тошқин бу илҳом ва куч-ғайрат бизни янгидан-янги меҳнат зафарларини қўлга киритишга даъват этмоқда.

К. ОТАНИЕЗОВ,
Тахиатош паррандачилик фабрикаси директори.

«КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР ЕТИШТИРГАН БАРЧА МАҲСУЛОТЛАР САҚЛАБ ҚОЛИНИШИ, ҚАЙТА ИШЛАНИШИ ВА РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИНИШИ УЧУН БЕВОСИТА КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРДА МЕВА-САБЗАВОТ МАҲСУЛОТИНИНГ ҚАЙТА ИШЛОВЧИ ВА САҚЛОВЧИ ҚУВВАТЛАРИНИ КЕНГ КЎЛАМДА ВУЖУДГА КЕЛТИРИШ ТАВСИЯ ЭТИЛДИ».

(СССР Озиқ-овқат программасидан).

КОЛХОЗ КОНСЕРВА ЗАВОДИ

Шовот районидаги «Партия XIX съезди» колхози Хоразм областидаги илғор хўжаликлардан бири саналади. Сўнгги йилларда мазкур хўжалик меҳнаткашлари ҳар гектар майдондан 40 центнердан ошириб «оқ олтин» хирмони кўтаришмоқда. Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари ҳам иқтисодий фойдали тармоққа айлантирилган. Ем-хашак базаси мустаҳкамланганлиги туфайли чорвачилик ҳам рентабеллик йўлидан ривожланиб бормоқда. Бир сўз билан айтганда колхоз правлениеси ва партия ташкилоти биринчи навбатда хўжалик экономикасини мустаҳкамлашнинг самарали резервларини қидириб топишга катта эътибор бермоқда.

Биргина мисол: Бундан 5-6 йил олдин хўжаликда етиштириладиган мева, сабзавот ва полиз маҳсулотларини қайта ишлаш учун область марказидаги ва бошқа жойлардаги саноат корхоналарига олиб бориларди. Бу ўз навбатида қўшимча қийинчиликлар туғдирар, айрим ҳолларда маҳсулот сифатининг бузилишига олиб келарди. Ортиқча харажатлар туфайли маҳсулот таннархи ошиб кетар, пировард натижада эса бундан хўжалик иқтисодий зарар кўрарди. Бу ҳолга чек қўйиш мақсадида хўжалик меҳнаткашлари ўз кучлари билан областда биринчи бўлиб консерва заводини қуриб, ишга туширишди. Пайкалларга туташ бундай корхонанинг бунёд этилганлиги колхоз далаларида етиштирилган полиз, сабзавот, мева ва узум маҳсулотларини хўжаликнинг ўзида қайта ишлаш, бундан тобора кўплаб соф даромад олишга йўл очиб берди.

Завод ўтган йили шу хўжаликнинг ўзида, шунингдек, қўшни колхозларнинг пайкаллари ва боғларида етиштирилган 1795 тонна сабзавот, полиз ва мева маҳсулотларини қайта ишлади, улардан 2 миллион 950 мингта шартли банка консерва тайёрланди. Аҳолига савдо шоҳобчалари орқали 2 миллион 132 мингта шартли банка сабзавот, 728 мингта шартли банка полиз, 90 мингта шартли банка мева консервалари реализация қилинди. Бу маҳсулотларни реализация қилишдан олинган даромад 983 минг сўм бўлиб, унинг 592 минг сўми колхоз кассасига кирим қилинган соф фойдадир. Колхоз корхонасида тайёрланган олма, ўрик, олча, қовун мураббоолари ва шарбатлари, помидор ва бодринг консервалари ГОСТ талабларига мувофиқ ишлаб чиқарилаётганлиги, сифатлилиги ҳамда хуштаъмлилиги билан харидорларга манзур бўлмоқда. Ўтган йили заводда колхоз хиёбонларида етиштирилган атиргулдан қиём ва мураббо тайёрлаш йўлга қўйилди.

Бултур хўжаликнинг Қурбонбой Ражабов бошлиқ полизчилар бригадаси аъзолари планда 955 тонна ўрнига 1176 тонна қовун-тарвуз етиштиришга, бу борада белгиланган давлат планини 123 процентга уддалашга муваффақ бўлган эдилар. Амалдаги йилда улар ўтган йилги кўрсаткичдан 50 тонна кўп полиз маҳсулотлари етиштиришга сўз беришган. Бу йил хўжаликнинг ўз саноат корхонасида 380 мингта шартли банка қовун мураббоси тайёрланади. Колхоз боғларида етиштирилган мева ҳосилини қайта ишлаш туфайли тайёрланадиган консерва маҳсулотлари эса амалдаги йилда 100 минг шартли банкадан кўпроқни ташкил этиши назарда тутилмоқда. Умуман, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейи йилида бу ерда қайта ишланадиган сабзавот, полиз ҳамда мева ҳосилидан тайёрланадиган консерва маҳсулотлари 3 миллион 220 мингта шартли банка, унинг қиммати 1 миллион 120 минг сўмликни ташкил этади. 672 минг сўм соф фойда олинади.

Консерва заводининг фойдаланишга топширилиши қишлоқда етиштириладиган ноз-неъмат маҳсулотларининг исроф бўлишига чек қўйиш билан бирга тармоқнинг самарадорлигини оширди. Корхона ишга тушмасдан олдин колхоз ҳатто бу соҳалардан, айниқса сабзавотчиликдан анча миқдорда иқтисодий зарар кўриб келаётган эди. Эндиликда сабзавотчиликнинг ўзи хўжаликнинг катта даромад манбаларидан бирига айланди. Колхозда саноат корхонасининг ишга туширилиши қишлоқнинг ўз «ишчилар синфи» вакилларини ҳам етиштириб чиқарди. Айни вақтда бу ерда 60 нафардан кўпроқ киши, асосан ёшлар меҳнат қилишмоқда. Сабзавот, полиз экинлари ҳамда мева ғарқ пишган кезларда бу ерда колхоз пайкаллари ноз-неъматларидан консерва маҳсулотлари тайёрлаб чиқаришда иштирок этадиган ишчилар сони 100 кишидан ҳам ошиб кетади. Бундай пайтда корхонада худди шаҳардагидек уч сменада ташкил этилади. Колхоз правлениеси даромад манбаларидан бирига айланиб бораётган заводнинг ишлаб чиқариш қувватини янада ошириш мақсадида бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Колхозда бултур хўжалик экономикасини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса бўлиб қўшиладиган ва мутлақо назарга илинмай ётган яна бир резерев «қидириб» топилди. Раиснинг ташаббуси билан пенсионерлардан Ўрин Манглибоев ва Абдулла Оллабергановларнинг ҳар бирига бириктириб берилган икки минг квадрат метр ердан колхоз 100 минг сўмдан кўпроқ соф фойда олди. Қандай қилиб ва нима етиштириб дерсиз? Тут кўчати етиштириб! У. Манглибоев билан А. Оллабергановларнинг кичкинагина бу майдонларда ўз умр йўлдошлари билан биргаликда бир миллион туп тут кўчати етиштириб беришди. Уларнинг анча қисми райондаги қўшни колхозларга, 500 минг тупга яқини эса Гурлан райони хўжаликларига реализация қилинди. Шу райондаги биргина «Коммунизм» колхози 30 минг сўмлик, «Коммуна» колхози эса 20 минг сўмлик тут кўчатини харид қилиб олишди.

—Бу йил тут кўчатлари етиштириладиган майдонларни бир гектарга етказдик,— дейди мамнуният билан колхоз раиси Қўчқор Қурбонбоев. —Шунингдек, бир гектар майдонда анор кўчатлари етиштиришга ҳам киришдик. Бу ерда етиштириладиган анор кўчатларининг ўзидан келгуси йили 20 гектарлик анорзор боғ барпо қиламиз. Унда етиштириладиган ҳосилдан колхоз консерва заводида «Анор шарбати» ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Бу тадбир ҳам хўжаликка катта иқтисодий фойда келтиришига ишончимиз комил. Бундан ташқари, амалдаги йилда яна бир «яшириниб» ётган резервни хўжалик экономикасига хизмат қилдиришни йўлга қўйдик. Бу ерда гап икки гектар майдонда супурги етиштираётганлигимиз ҳақида бораётир. Супурги тайёрлаб аҳолига реализация қилишнинг ўзидан амалдаги йилдаёқ камида бир неча минг сўм миқдорида фойда олишни назарда тутмоқдамиз.

Хўжалик экономикаси янги-янги резервларни ишга солиш эвазига олинаётган соф фойда туфайли тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Капитал қурилишга катта маблағ сарфламоқда. янги-янги иморатлар қад ростлаб, қишлоқ кўркига кўрк қўшилмоқда. Яқингинада бу ерда маданият саройи ишга туширилди.

Бу колхоз меҳнаткашлари амалдаги йилда хўжалик экономикасини янада мустаҳкамлаш, кўплаб сабзавот, полиз ва мева маҳсулотлари етиштириб, бу маҳсулотларни консерва заводида қайта тайёрлаш, жамоат чорвачилигининг рентабеллик даражасини янада ошириш билан Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли амалга оширилишига ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшиш учун астойдил ҳаракат қилишмоқда. Бунга шак-шубҳа йўқ, зеро уларнинг шу кеча кундуздаги яратувчилик меҳнати, Пленумнинг халқ бахт-саодати ва фаровонлигини ошириш борасидаги улуғвор режалари бахш этган сиёсий кўтаринкилик ана шундан далолат бериб турибди.

Э. МАДРАХИМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг мухбири.

ҚИШЛОҒИМИЗ КИШИЛАРИ

ПОЛВОН

— Сизни идорага чақиришибди.

Уйдагиларнинг бу гапи уни ўйлантириб қўйди. «Нега чақиришдийкин, — хаёлга чўмди у, — ёки ўтган кунги гап ростмикин».

Абдусаттор идорага лёв йўл олди. Кеч кирмоқда, қуёшнинг қизғин нурли, шўъласи тутлардан маъюс кўтарилиб, терак учларига илиниб қолганди. У ариқ ёқалаб бораркан, муздек ҳаво димоғига урилиб, бутун вужудини яйратиб юборди. Абдусаттор зум ўтмай, идорага етиб келди . Секретардан колхоз раиси кутаётганлигини эшитиб, унинг хонаси эшигини очди. Хонада правление раиси билан партия ташкилотининг секретари суҳбатлашиб турган экан.

— Келинг полвон, — деди раис. — Сиз кураги ерга тегмай келаётган полвонлардан. Гапнинг индаллосини айтганда, колхоз правлениеси сизни пахтачилик бригадасига бошлиқ қилмоқчи. Йўқ демай, кучингизни бу соҳада ҳам бир синаб кўрасиз, энди.

— Биз шундай қарорга келганмиз, — қўшимча қилди партком секретари. — Қишлоғингиздаги одамларнинг ҳам талаби шу. Демак, сизга кўпчилик ишоняпти.

— Ахир, яхши биласизлар, мен пахтачиликда ишламагакман.

— Эплайсиз, полвон, бемалол бажариб кетасиз, билмаганингизни эса биз ўргатамиз. Керак бўлганда агроном бор, инженер бор. Улар ҳам ёрдамлашади. Ҳозир колхозчиларнинг тажрибаси ҳам кам эмас, фақат уларга бош-қош бўлиб, яхшироқ ишлаб туришга ундаб туриш керак...

Абдусаттор раис кабинетидан бу ҳақда бафуржа ўйлаб кўришини айтиб, ташқарига чиқди.

Шу-шу Абдусаттор Чироқчи районидаги «Партия XXIV съезди» колхозида пахтачилик бригадасининг етакчиси. У далага чиққан дастлабки кунларидан одамларнинг характерини обдон ўрганди, хушмуомалада бўлди. Қайси картага қанча минерал ўғит солинганлиги, яна қанча ўғит керак бўлишини суриштириб билди. Мутахассислар маслаҳатига кўра кўпроқ гўнг тўплаш ишига киришди. Айниқса, тажрибакор, камтар бош агроном Абдураҳмон ака Зоҳидовнинг маслаҳатлари Абдусаттор учун бир умр сабоқ бўлди.

Бригада аъзоларининг бир ёқадан бош чиқариб, тадбиркорлик билан меҳнат қилганликлари туфайли шу йили мўл ҳосил етиштирилди. Дастлабки ютуқ уни қуёшнинг учқур нурлари каби силаб пахтачиликка чексиз меҳр-муҳаббатини уйғотди.

Абдусаттор полвонликдаги дастлабки ютуғини эслади:

«... Мана, каттакон кураш майдони. Қаердандир келган меҳмон полвонларнинг қўли баланд. Улар билан курашишга маҳаллий полвонларнинг юраги дов бермайди. Шу пайт «Мен чиқаман» деган овоз эшитилди. Ҳамма гурр этиб, овоз чиққан томонга ўгирилди. Қишлоқ одамлари сакраб ўртага чиққан Абдусатторни кўриб, ҳайратдан ёқа ушлашди. Ўзини ўнглаб олган давра боковулининг: «Ҳай, Саттор, бу полвон сени чирпирак қилиб юборади! Унинг гавдасига қара-ю, ўзингнинг гавдангга, қара деганига қарамай, даврани айлана бошлади. Майдондаги барзанги полвон эса менсимай, қадим ҳайкаллардек уни кузатиб турарди. Одамлар нафас чиқаришга ҳам қўрқарди. Сув сепгандай жимлик. Мана, улар яқинлашишди. Барзанги полвон уни даст ушлаб, улоқтириб отмоқчи бўлди. Аммо Абдусатторнинг оёқлари барзанги полвоннинг оёқларига ўралиб қолди. Барзанги полвон йиқилиб тушаёзди. Полвон усулини яна такрорламоқчи бўлди. Аммо гурс этиб ерга қулаганини ўзи ҳам билмай қолди...».

Шу-шу Абдусаттор катта полвонга айланди. Шу-шу «полвон» деб тилга олинадиган бўлди.

Дастлабки ютуқдан қувонган бригадир дала меҳнатчиларини йил сайин ерга ер, ҳосилга ҳосил қўшиш учун курашга даъват этди. Жонкуяр, хушсухан дала командири бош бўлган бригада аъзолари ҳар бир қарич ер, сув, ўғит ва техника кучидан тўғри фойдаланиб, тобора дуруст кўрсаткичларга эришаверди. Бундан ташқари, улар сув йўллари — ариқлар атрофига тут дарахти кўчати ўтказиш, бир қисм ерда тут плантацияси барпо этиш ҳамда пахта-беда алмашлаб экишга ҳам катта аҳамият беришди. Натижада пахта ҳосилдорлиги ошди, колхоз чорва молларининг озуқаси кўпайди. Колхоз территориясидан «Москва» каналининг ўтиши янги ерлар ҳисобига пахта майдонларини кенгайтириш имконини берди. Яйлов сифатида фойдаланилган ерларнинг кўкси юмшади, тўйиб сув ичди, танаси яйради. Сувларнинг шилдираб оқишини тинглади бу ерлар: канал сувлари ҳар туп ғўзанинг қаддини юксакка кўтарди. Далаларнинг ҳувуллаб ётган кучоғини ғўзалар тўлдирди, канал сувлари чор-атрофни файзиёб этди.

Абдусаттор Бойқувватов бошлиқ бригада коллективи шу йили 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан салкам 42 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарди. Улар ўтган йили ҳосилдорликни 60,3 центнерга етказиб рекорд натижага эришдилар.

Ҳа, курашларда полвонлик қилган Абдусаттор Бойқувватов пахта майдонида ҳам паҳлавонлик қилди. Унинг бутун куч-қуввати пешана терига айланиб, пахтазор жўякларига тўкилди. Манглай томчилари билан унган ҳосилнинг «мағзи» ҳамиша тўқ бўлади. Ана шундай илғор бригадирларнинг катта ҳиссаси ҳисобига колхоз пахтакорлари ўтган йили давлатга 5000 тоннадан ошириб пахта сотишди.

Абдусаттор Бойқувватов бизга ўз меҳнат таржимаи ҳоли ҳақида шундай ҳикоя қилади:

— Ўтган йилги мавсумда бригадани бошқариш билан бирга «Ўзбекистон» маркали «зангори кема»да 300 тонна пахта тердим. План— 38,8 центнердан эди. Егинчиликларга қарамай, гектарига 60 центнердан давлатга пахта топширдик. Қарийб ҳамма пахтани машинада тердик. Бригадамиз эришаётган муваффақиятларда механизатор Пўлат Овлиёровнинг ҳиссаси катта. Сувчилардан Исмоил Шодмонов, Искандар Қўйлиевларнинг номини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Теримчи қизлардан Раъно Очилова, Улуғбек Жавлиев, Зуҳрахон Саидмуродовалар ҳар мавсумда илғорликни қўлдан беришмайди. 1980 йили «Октябрь революцияси» ордени билан мукофотландим. Шунингдек, ВДНХнинг Олтин нишонини олишга мушарраф бўлдим.

Бугунги кунда коммунист, «Октябрь революцияси» ва икки марта Меҳнат Қизил байроқ ордени кавалери А. Бойқувватовнинг ташвиши янада ортган. У етакчилик қилаётган бригада азаматлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига 60 центнердан ҳосил етиштиришга сўз берган. Ваъда вафоси билан чиройли. Ана, Абдусаттор Бойқувватов эрталабдан ўз даласига йўл олди. Серҳосил бўлиб ўсаётган ғўзалар унга интизор. Бригадир улар бирлан тиллашади, ўғит деса ўғит, сув деса сув беради. Ҳосилни ошириш учун нима қилиш керак бўлса, коллектив аъзолари билан шуни қилади .

Н. ШУКУРОВ,
Х. ДОНОЕВ.
Қашқадарё области.

Жиззах дашти жадал суръатлар билан ўзлаштирилмоқда. Бу ерда минг-минг гектарлаб янги ерлар қишлоқ хўжалик оборотига киритиляпти. «Джизакстепстрой» территориал бошқармасининг бунёдкорлари ўзларининг яратувчилик меҳнатлари билан қўриқни яшнатяптилар. Зарбдор районидаги «Оқолтин» совхози учун бу йил 3400 гектардан ортиқ янги ер ўзлаштириб бериш планлаштирилган.

СУРАТДА: қўриқ ерлар капитал планировка қилиняпти.

В. ЗАНЬКО фотоси.
(ЎзТАГ).

Дунё овози
чет эл хабарлари

ЖАҲОН АГРЕССИЯНИ ҚОРАЛАМОҚДА

АФИНА. Греция ва Қувайт Исроилнинг Ливанга қарши агрессиясини қатъиян қоралайдилар, дейилади Қувайт ташқи ишлар министри шайх Сабоҳ ал-Аҳмад ал-Жабир ал-Сабоҳнинг Афинага қилган икки кунлик расмий визити тугаши муносабати билан бу ерда эълон қилинган ахборотида.

Ахборотда, томонлар Ливаннинг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини эътироф этишга чақирилади. Уларнинг фикрича, бунда фаластинликларнинг ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат қонуний ҳуқуқларини сўзсиз тан олишга асосланиш зарур.

БАЙРУТ. Бу ерда Саудия Арабистони Коммунистик партиясининг баёноти тарқатилди. Баёнотда Исроилнинг Ливан ва Фаластин халқларига қарши агрессияси, шунингдек Вашингтон ва араб реакцияси Тель-Авивга бераётган ёрдам кескин қораланади.

ИСРОИЛ. АҚШ ва араб реакцияси, дейилади баёнотда, Ливанда ўзларининг тўла ҳамжиҳат иш кўраётганликларини ва уларнинг мақсадлари бир хил эканлигини намойиш қилдилар. Уларнинг асосий мақсади —Фаластин қаршилик ҳаракатини, Ливан миллий ватанпарвар кучларини йўқ қилиб ташлашдан, Сурияни яккалаб қўйишдан, Ливанда реакцион режимни ўрнатишдан иборат.

Хужжатда Фаластин қаршилик ҳаракати ва Ливан миллий ватанпарвар кучлари отрядларининг жангчилари Исроил агрессорларига қарши қаҳрамонона жанг қилаётган бир пайтда араб раҳбарлари фақат норозилик билдириш билан чекланиб қолаётганликлари айтилади.

Саудия Арабистони Компартияси араб халқларига, региондаги барча тараққийпарвар кучларга мурожаат қилиб, Ливандаги Фаластин қаршилик ҳаракати ва миллий ватанпарвар кучлар жангчиларига сиёсий, ҳарбий ва молиявий ёрдам беришга, АҚШ ва Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессив режаларини барбод этишга чақирди.

НЬЮ-ЙОРК. Америка жамоатчилиги Исроилнинг Ливандаги ваҳшиёна агрессиясига қарши, Вашингтон билан Тель-Авивнинг шармандали тил бириктиришига қарши намойишларни активлаштирмоқда. Мана тўрт кундирки, БМТ қароргоҳи биноси олдида норозилик намойишлари давом этмоқда. Намойишлар «Америка Тель-Авивни қўллаб-қувватлаётганлиги шармандали холдир!», «Ливанликлар ва фаластинликлар Америка бомбаларининг қурбони бўлмоқдалар!», «Геноцид сиёсатига чек қўйилсин!» деган шиорлар остида ўтмоқда.

«Исроил агрессияси Америкада ишлаб чиқарилган қурол-яроғ ёрдамида амалга оширилмоқда. Рейган маъмурияти Америка қуролининг Исроилга юборилишига чек қўйиш учун ҳеч қандай чора кўрмади», дейилади намойиш ташкилотчилари тарқатган варақада.

БЕРН. Швейцария тинчлик ва тараққиёт учун кураш хотин-қизлар федерациясининг Базель секцияси Исроилнинг Ливанга қарши жиноятқорона агрессиясини қатъиян қоралади.

Исроилнинг Фаластин ва Ливан халқларига қарши бошлаган ваҳшиёна уруши, дейилади секция баёнотида, чинакам геноциддир. Исроилнинг Ливанни босиб олиши Яқин Шарқдаги кескинликни янада кучайтиради, бу эса ер юзида тинчликка бевосита хавф туғдиради. Биз Исроил қўшинлари Ливандан дарҳол ва сўзсиз олиб чиқиб кетилишини талаб қиламиз, дейилади баёнотда.

Швейцария касаба союзлари бирлашмасининг раҳбарлари Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессиясини кескин танқид қилдилар.

АҚШ. Бойс шаҳрида истиқомат қилувчи Д. Жонсда кашта ёрдамида тинчлик ғоясини ифодалаш фикри туғилди. Чунки ўтмишда халқ ҳунармандлари тинчлик, бирдамлик, қардошликни тасвирловчи ранг-баранг кашта тикканликларини у яхши биларди.

Кашталар тайёрлашда Жонснинг 37 нафар ҳамқишлоғи қатнашди. Унда ҳар бир каштачи ўзи туширган нақшлар орқали тинчликка бўлган интилишини кўрсатди. «Ҳозирги нотинч дунёда, айрим сиёсий арбоблар Оқ уйдан туриб бераётган баёнотларида, — дейди Д. Жонс, — оддий америкаликларнинг тинчликсевар Совет Иттифоқи ҳақидаги тасаввурларини чалғитишга уринмоқдалар. Совет халқи билан тинч-тотув яшашни, ер юзида тинчлик бўлишини истаймиз. Тинчлик учун кураш акс эттирилган кашта тикиш ва уни СССРга тортиқ қилиш ғояси шу мақсадда туғилди».

СУРАТДА: Д. Жонс СССРнинг Вашингтондаги элчихонасига каштани эсдалик совғаси сифатида топширмоқда.

Л. ПАХОМОВА фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

САН-ХОСЕ, (ТАСС). Сальвадор қўзғолончилари «Венсеремос» радиостанциясининг хабар беришича, Фарабундо Марти номли миллий озодлик фронтининг жангчилари американараст қўғирчоқ режим қўшинларини Морасан департаментидаги Карисаль ва Охос-де Агуа йирик аҳоли пунктларидан суриб чиқардилар. Ватанпарварлар Гуасапа вулқони районидаги стратегик муҳим тепаликларни ҳам тўла назорат қилиб турибдилар. Шундай қилиб, «Атлакатль» бригадасидан, «Рамон Бельосо» ва «Атональ» батальонларидан иборат 6 минг сальвадорлик қотиллар, шунингдек Вашингтоннинг кўрсатмаси билан уларга ёрдам тариқасида ажратилган Гондурас солдат ва офицерларидан икки минг киши яхши уюшган партизанлар олдида ожизлик қилмоқдалар. «Венсеремос» радиостанцияси душман катта талафот кўриб ва техникасидан ажралиб, ўз позицияларини ташлаб кетаётганлигини маълум қилмоқда. Лекин Қўшма Штатлар сахийлик билан етказиб бераётган қурол-яроғлар ҳам, ватанпарвар кучларга қарши операцияларни ишлаб чиқишни ўз зиммасига олган пентагонлик ҳарбий мутахассисларнинг маслаҳатлари ҳам душманни мағлубиятдан қутқара олмайди.

Миллий-озодлик фронти жанчилари Чалатенанго шаҳридаги антенани портлатиб, армия алоқа системасини бузиб ташладилар. Улар пойтахт билан Сан-Висенте, Морасан, Сан-Мигель ва Усулутан департаментлари ўртасидаги автомобиль йўлини ҳам тўла назорат қилиб турибдилар. Улар бир суткадан ҳам камроқ вақт ичида душманнинг ҳарбий юк ортилган 13 та автомашинасини қўлга туширдилар ва яксон қилдилар.

ГДР ХАЛҚ ПАЛАТАСИНИНГ СЕССИЯСИ

БЕРЛИН, (ТАСС). Бугун бу ерда ГДР халқ палатасининг сессияси бўлди. Сессия ишида ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Эрих Хонеккер ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси Вилли Штоф ва республиканинг бошқа раҳбарлари қатнашдилар.

ГДР олий ҳокимият органининг депутатлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативлари тўғрисида янги қонун қабул қилдилар. Кейинги 30 йил ичида мамлакат қишлоқ хўжалигида амалга оширилган туб революцион ўзгаришлар бу қонунни қабул қилиш заруратини туғдирди. Ҳужжат лойиҳаси қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида кенг муҳокама қилинди. ГДР кооператор — деҳқонларининг яқинда бўлиб ўтган XII съезди делегатлари бу лойиҳани тўла-тўкис маъқулладилар.

Қонунда таъкидлаб ўтилишича, кооператор-деҳқонлар синфи ва ишлаб чиқариш воситаларининг кооператив мулклиги ГДРда социалистик тузумнинг таркибий қисмидир. Ҳужжат қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативлари ишига раҳбарлик қилиш, бу ишни планлаштириш ва ташкил этиш соҳасида меҳнаткаш деҳқонларнинг актив иштирок қилиши учун кенг имкониятлар яратиб беради. Қонун кооператив аъзоларининг ишлаб чиқаришда ва унинг самараларини тақсимлашда қатнашиш, ҳунар ўрганиш, дам олиш ва социал таъминот олиш ҳуқуқларини гарантиялайди.

Сессияда бошқа бир қанча қонун лойиҳалари ҳам тасдиқланди.

ЯНГИ ПРЕЗИДЕНТ ҚАСАМЁД ҚИЛДИ

БУЭНОС-АЙРЕС, (ТАСС). Бу ерда Аргентинанинг янги президенти истеъфодаги дивизия генерали Рейнальдо Биньонени қасамёд қилдириш маросими бўлди. Давлат бошлиғи миллий телевидение орқали сўзлаган биринчи нутқида Аргентинани бошқаришнинг конституцион формаларига қайтариш жараёнини ниҳоясига етказиш мен бошлиқ ҳукматининг асосий вазифаси бўлади, деди. Бу жараён кечи билан 1984 йилнинг мартида инҳоясига етади. 1 июлдан бошлаб, деди у, сиёсий партияларнинг фаолиятига руҳсат берилади.

Президент Аргентина ўз тарихида ҳозирги вақтда ғоят мураккаб пайтни бошидан кечираётганлиги тўғрисида гапириб, қийинчиликларни бартараф этиш учун барча аргентиналикларнинг, сиёсий партиялар ва оммавий ташкилотларнинг куч-ғайрат сарфлаши талаб қилинади, деди.

Ташқи сиёсат соҳасида, деб уқтирди Р. Биньоне, Аргентина барча мамлакатлар билан, аввало Лотин Америкаси мамлакатлари билан алоқаларни мустаҳкамлаш, тенглик, бир-бирларининг ички ишига аралашмаслик ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ҳурмат қилиш принциплари асосида давлатлар билан муносабатлар ўрнатиш йўлини ўтказади. Президент Аргентина Мальвин оролларини миллий территориянинг ажралмас қисми деб ҳисоблаб, унга бўлган ўз суверенитетини ҳимоя қилишдан ҳеч қачон воз кечмайди, деди.

ИҒВОГАРЛИК ИШИ

АҚШ давлат секретарининг ёрдамчиси Р. Бэрт НАТО махсус маслаҳат групласининг Брюсселдаги мажлиси тугагандан кейин бу ерда сўзга чиқиб, СССР ракеталарни жойлаштирмасликни эълон қилган бўлишига қарамай, гўё у «мамлакатнинг ғарбий қисмида «СС—20» ракеталарини ҳамон жойлаштирмоқда» деб даъво қилди. НАТОнинг махсус маслаҳат группаси «Евроракеталар проблемаси» билан шуғулланади.

Бундай даъво—қасддан қилинган ашаддий ёлғон хабар бўлиб, ундан кузатилган мақсад Европада ядро қуролларини чеклаш тўғрисида Женевада олиб борилаётган музокараларни чигаллаштиришдан, Рейган маъмуриятининг қитъада ядровий қаршима-қарши туриш даражасини оширишга ва ҳарбий устунликка эришишга қаратилган милитаристик йўлини оқлашга уринишдан иборатдир.

Совет Иттифоқининг қабул қилинган мажбуриятларга содиқлиги СССРнинг Европа қисмида ўртача олисликка учириладиган ракеталарни бир томонлама тартибда жойлаштирмай туриш тўғрисидаги қарорга тўла даражада тааллуқлидир. Бизнинг мамлакатимиз СССРнинг Европа қисмида шундай ракеталар жойлаштирилишини тўхтатди, у Ғарбий Европа мамлакатларига етиб бориши мумкин бўлган ракеталарни қўшимча равишда жойлаштираётгани йўқ ва ўз ракеталарининг талайгина қисмини қисқартириб бормоқда.

Вашингтонда ҳозирги маъмурият ашаддий ёлғонни конвейер усулида тўқиб чиқармоқда. Эндиликда давлат секретарининг ёрдамчиси ҳам ана шу конвейер ёнида бўлиб қолди. (ТАСС).

ИСПАНИЯ—АМЕРИКА МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

МАДРИД, (ТАСС). Испания матбуотининг хабарларига кўра, бу ерда дўстлик, мудофаа ва ҳамкорлик тўғрисидаги Испания —Америка битимининг текстини ишлаб чиқиш ниҳоясига етказилган. Бу битим Испания билан АҚШ ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган ҳамда амал қилиш муддати шу йил 21 майда тугаган шартноманинг ўрнини олиши керак. Аввалги ҳужжат каби янги ҳужжат ҳам иккала мамлакат ўртасида асосан ҳарбий ҳамкорликни ривожлантиришни кўзда тутади ва Испаниянинг НАТОга киришини қўллаб-қувватлайди.

Музокаралар чоғида АҚШ мамлакат территориясида Американинг ядро ракеталари жойлаштирилишига, Пентагоннинг Испаниядаги ҳарбий базаларида туриб тўла эркин ҳаракат қилишга эришиш учун зўр бериб уринди. Шарҳловчилар мана шу масалалар юзасидан иккала мамлакат ўртасида узоқ вақтдан буён жиддий ихтилофлар бўлиб келганлигини қайд этмоқдалар.

Аммо Вашингтон ўз йўлини тиқиштиришга муваффақ бўлган кўринади. «Диарио-16» газетасининг ёзишича, «ҳукумат миллий манфаатларни ҳимоя қилиш учун зарур деб топган тақдирда Америка ракеталарини жойлаштириш эҳтимолдан ҳоли эмас». Ўз ракеталарини Испанияга «олиб кирмоқ» учун Вашингтон бошқа имкониятлардан ҳам фойдаланиш ниятида эканлигини матбуот қайд этмоқда. «Паис» газетаси ракеталар тўғрисидаги масала Испания —Америка муносабатлари жиҳатидан ҳам, шунингдек Испаниянинг НАТОда иштирок этиши доирасида ҳам» ҳал этилиши мумкин деб ёзади.

НАФОСАТ ШАЙДОСИ

Чашма

Ўтбосар Мирзаевнинг Андижон Давлат педагогика институти тарих-филология факультетини тамомлаганига анча бўлди. Шундан бери у ўзи туғилиб ўсган Олтинкўл районидаги мактабларнинг бирида ўқитувчилик қиляпти. Унда шеърга ҳавас сутдентлик давридан бошланди, адабиёт тўгарагига фаол қатнашди. Ўтбосар шеър машқини мустақил иш давомида ҳам давом эттирди, ўқиб-ўрганди. Шеърлари билан область, республика матбуотида қатнашиб келмоқда.

Унинг шеърларида изланиш, янги бир фикр айтиш, ўзига хос услубга эга бўлишга интилиш яққол сезилади.

Қуйида Ўтбосар Мирзаев машқларидан намуналарни газетхонлар эътиборига ҳавола қилар эканмиз, шеъриятга шайдо муаллимга ижод, маҳорат сир-асрорини пишиқ ва пухта эгаллашида муваффақиятлар тилаймиз.

Восит САЪДУЛЛА.

ВАТАН

Мен — болари, Ватан — сен гулзор,
Ҳар гулингдан бол тўплайман, бол.
Гул косангдан чой ичиб бисёр,
Ҳар тонг деймаи мана шу иқбол.

Гулларингни ўпсам авайлаб,
Булбулларнинг кўзғалур рашки.
Ватан, ишқинг қалбимга жойлаб,
Бол аридек бол берсам, кошки!

ИНСОНМАН

Инсонман, элим суйишим шундан,
Инсонман, инсон-чун куйишим
шундан.
Мен шулар дардига шерик бўлмасам,
Мен шулар қалбига ишқдай тўлмасам,
Кўзидан фикрини англай билмасам,
Сўзидан зикрини англай билмасам,
Агар оғирини енгил қилмасам,
Пича кулдирмасам, пича кулмасам,
Нечун яралдим.
Инсонлар сафида нечун саналдим.
Инсонман, инсонни ёқлашим шундан,
Севиб ардоқлашим, оқлашим шундан.
Бошига оғир кун тушган чоғида,
Ғамдан ақли-хуши учган чоғида,
Жиндай чора излаб юрган чоғида
Ахир, мен жонига оро кирмасам,
Ким киради, ким?
Ёнида суянчиқ бўлиб турмасам,
Ким туради, ким?
Инсонман, инсонни ардоқлашим шарт,
Инсон кўнглин доим мен хушлашим
шарт.
Шунқор бўлиб шаштим ойга етса ҳам,
Парвозим фалакдан ошиб кетса ҳам,
Инсонман,
Инсонлар ишқида ёниб
Қўлга соз олиб,
Инсонлар бахтини куйлашим шундан,
Уларнинг тақдирин ўйлашим шундан!

Ўтбосар МИРЗАЕВ.

ИБРАТЛИ ҲИКОЯТЛАР

ОНА ИЗЗАТИ

Дурдона ҳикматларни қадрловчилар нақл қиладиларки, одатда одамларда бир хислат кузатилади: баъзилар олдидан оққан сувнинг қадрини билишмайди, сув келтирганни азиз қилмай, кўза синдирганни эъзозлашади, оқ ювиб, оқ тараганни билишмайди-ю, нодоннинг этагини тутиб, сарсон-саргардон юришади.

Ҳикоят: Қадим замонда, серқуёш бир ўлкада Бобо Маҳмуд исмли бир киши бор эди. У паст-баландни ўрганиб, кўп илмлардан таҳсил олиб, тақводор бўлиб етишди.

— «Менга ҳозирда ҳамма тавозе қилади, — деб ўйлади у, — агар узоқ сафар қилсам, Каъбага борсам, у ердан катта шону-шуҳрат билан қайтсам, эл-юрт мени яна шарафлайди..»

Бобо Маҳмуд шу ниятларни бошидан кечирар экан, баланд мартаба олмоқ, эл назарини қозонмоқ орзуси билан сафарга отланди. Унинг ёлғиз, муштипар онаси ўғлини дилда оташ, кўзда аччиқ ёш билан йўлга кузатди.

Йўл азоби — гўр азобидан ёмон дейишган. Буни Бобо Маҳмуд дарё кечиб, чўл кезиб, саҳроларда машаққатлар чекиб, ташналик азобларини бошдан кечириб, билди. У «Каъбам қайдасан?», деб олға борарди.

Бобо Маҳмуд неча йиллар азоб-уқубат тортиб, кўрмаганларини кўриб, бошдан кечирмаганларини кечириб, Каъбага етиб борди, саждалар қилди.

Яна шундай азоб-уқубатлар билан ортга қайтиб, она юртига эсон-омон етиб келди.

Ё кажрафтори фалак! Бобо Маҳмуд Каъбасига бориб келгунча қариб қолган муштипар волидаси дунёдан ўтиб кетибди. Волидаси қанчалар яхши аёл эди, пок эди, шабнамдек мусаффо эди, дилкаш эди, ўғлига дилбанд эди.

Онажониси у отадан етим қолганда: «Болажонимнинг кўз ёши оқмасин, бировларнинг кўзига мўлтирамасин» деб, ёш бўлса ҳам бошқа турмушга чиқмади. Бобо Маҳмудни деб тундек қора сочлари қордек оқарди, сарвдек қомати камондек эгилди, дилидан аёллик ғурури, кўзидан ёшлик нури кетди. Аммо буни Бобо Маҳмуд билмади. Шон-шуҳрат, сайру саёҳат дардига чалинган ўғил онасини кўзидаги халқа-халқа ёши билан ташлаб кетди... Нега ташлаб кетди-а?

Бобо Маҳмуд юртида бир доно яшарди. Унинг исми Одил Ҳаққоний эди. У ҳам Маҳмуд каби паст-баландни тушунган, кўп илмларни ўрганган, лекин зукко, ақли дониш киши эди. Бир куни Бобо Маҳмуд у билан суҳбатлашиб ўтириб, сўраб қолди:

— Эй тақсир, шунча ақл-заковатингиз, билимингиз, шунча бойлигингиз бор, нима учун Каъбага сафар қилмайсиз?

Одил Ҳаққоний жилмайиб қўйди-да, шундай жавоб берди:

— Каъба менинг дилимда, дилимни онам яратган, у эса ёнимда. Шундай экан, Каъбага сафар қилишимнинг нима ҳожати бор?!

Одил Ҳаққонийнинг бу гапидан Бобо Маҳмуд ҳижолатда қолди. У муштипар волидасини Каъба сафарига алмашиб, сўнгги марта унинг дийдорини кўролмаганига афсус-надоматлар чекди.

Байт:
Она меҳри беқиёс
дунёнинг лаззатидан,
Она баҳра олади
фарзандининг иззатидан.

Тўлқин РАСУЛОВ.

ҒИЛДИРАКЛИ ҚАРВОН

Область марказидан бошланадиган 196-автомобиль пассажир линияси Наманганни Қирғизистоннинг Ўш шаҳри билан боғлайди. Ҳар куни Наманагандан маҳаллий, областлараро ва республикалараро маршрутлар бўйича 600 та автобус жўнаб кетади. Улар ҳар йили 25 миллиондан ортиқ кишини ташийди. (ЎзТАГ).

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ МАДҲИ

РЕНАН ВИКО ИЖОДИЙ КЎРГАЗМАСИДАН

Иқтидорли живописчи-рассом Ренан Емельянович Вико 50 ёшга тўлди. Шу муносабат билан Ўзбекистон Архитекторлар союзида очилган унинг шахсий ижодий кўргазмаси ҳамиша тасвирий санъат мухлислари билан гавжум бўлмоқда. Кўргазма экспозицияларидан мўйқалам соҳибининг тематик картиналари, портретлари, пейзажлари, натюрмортлари — жами қарийб 80 та ижодий иши ўрин олган. Ёрқин бўёқларга бой, табиий ва жонли чиққан асарлар шинавандаларга Вико ижодий кўламининг кенглиги ва унинг таланти хусусида тасаввур беради.

1974 йили республикамиз пойтахтидаги А. Н. Островский номли Тошкент театр-рассомчилик институтини битирган Ренан Вико аста-секин ўз устида ишлаб, катта жанрларга ҳам мурожаат эта бошлади. Бинобарин, «Ўзбек аёллари делегацияси В. И. Ленин ҳузурида», «Совет Ўзбекистони ёзувчилари», «Ўзбекистон Компартиясининг биринчи съезди», «Метросозлар» сингари бир туркум полотнолар яратдики, улар ўзининг ҳаётийлиги ва жонли ишлангани билан тезда мухлислар эътиборини қозонди.

Мўйқалам соҳибининг «Ўзбекистон Компартиясининг биринчи съезди» деб аталган катта монументал полотноси КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездига бағишланган республика кўргазмасида муваффақият билан намойиш этилди. Мазкур полотнода тарихий воқеликлар бадиий тарзда ҳаққоний талқин этилган. Айни чоғда М. И. Калинин, А. Икромов, Ф. Хўжаев, Й. Охунбобоев ва бошқа персонажлар образли тарзда гавдалантирилган.

Ренан ижодида қишлоқ меҳнаткашларининг яратувчилик ишлари ва орзу-ўйлари алоҳида ўрин тутади. Шу маънода кўргазмага унинг «Бригадир», «Ота ва ўғил», «Сиёсий ахборотчи», «Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофоти лауреати Турсуной Охунова» деб номланган бири-биридан жозибадор, сержило чиққан картиналари ҳам қўйилган. Рассомнинг кўргазмага қўйилган қатор асарлари орасида унинг сўнгги йилларда катта меҳр билан яратган академик И. Н. Юсупов, академик О. С. Содиқов, И. А. Райкова, академиклардан Е. Х. Тўрақулов, В. Қ. Қобулов ва бошқаларнинг портретлари ўзининг ғоят жонли тасвири, ифодавийлиги билан алоҳида ажралиб туради. Унинг бошқа асарлари хусусида ҳам ана шундай илиқ фикрларни айтиш мумкин.

— Мен ўз олдимга замондошларимиз образларини яратишни вазифа қилиб қўяр эканман, аввало томошабинларда ўз халқи ва Ватани билан фахрланиш ҳис-туйғуларини уйғотишга ҳаракат қиламан. Айни пайтда асарларимдаги образлар орқали замонамизнинг ўзига хос руҳи ва шукуҳини беришга интиламан. Мен буларга қанчалик эришаётганим талабчан томошабинлар ҳукмига ҳавола, — дейди биз билан суҳбатда Ренан Вико.

Ренан Вико пейзажларида фақатгина табиат гўзалликларигина ифодаланмайди. Балки, айни чоғда ерни яшартираётган, қаҳрамонликлар кўрсатаётган бунёдкор деҳқон ва умуман совет кишиларининг ташвиш ва қувончлари ҳам ўз аксини топади. Деярли ҳамма вақт унинг асарларида одамлар ҳаракатда бўлади, воқеаларда актив қатнашади. Бу хусусда сўз борар экан, унинг «Баҳорги Тошкент — зангори гумбазлар», «Март — ўрик гуллаяпти», «Тоғ манзараси», «Шоҳимардон. Баҳор» ва бошқа асрларини алоҳида қайд этиш мақсадга мувофиқдир.

Рассом у ёки бу асари устида ишлар экан, албатта, устозлар тажрибаси ва анъанасига таянади. Жумладан, у ўз мураббийси, СССР халқ рассоми Раҳим Аҳмедов ижодини, айниқса, юксак қадрлайди. Ўзи ҳам нозиктаъб тасвирий санъат мухлисларига манзур бўладиган асарлар яратишга ҳаракат қилади.

Туғилган кунининг 50 йиллиги муносабати билан шахсий ижодий кўргазмаси ташкил этилган Ренан Вико Ватанимиз пойтахти — Москвада очиладиган «Ҳамиша ҳушёр» мавзуидаги Бутуниттифоқ кўргазмасида ўз асарлари билан қатнашиш учун тараддуд кўрмоқда.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

Суратда: Р. Вико ўз ижодхонасида.

Автор фотоси.

ДЕҲҚОН БУВА ҚИШЛОҚ КЕЗАДИ

ЎЗОЛМАГАН ОТГА...

Сўз бердингми, сўзингни устидан чиқиш керак экан. Акс ҳолда мана бу қурувчиларга ўхшаб, бурдинг кетиб, кўпчилик юзига қаролмай ҳижолат чекиб юрар экансан.

Ўтган йилнинг бошлари эди. Республика Қишлоқ қурилиши министрлигининг 12-трестига қарашли 5-механизациялашган кўчма колонна раҳбарлари Беруний районида қишлоқ ёшларига атаб, ҳунар-техника билим юрти ўқув корпусини бир йилга қолдирмай, қуриб беришга сўз беришганди. «Мана бизни айтди дерсизлар, — дейишганди ўшанда улар, — келаси йилнинг бошларида тўрт қаватли ўқув корпуси, ёнида ётоқхонаси билан қўлингизга топширайлики кўрганнинг оғзи очилсин». Яхши ният ярим мол деганлари эмасми? Уларнинг ниятларига кўпчилик қатори Деҳқонбува ҳам тилакдош бўлган эди.

Мана, орадан бир ярим йилдан ортиқроқ вақт ўтиб, қозондан чўмични кўтарадиган фурсат ҳам етиб келди.

Хўш, кўчма колонна бошлиқлари сўзлари устидан чиқишдими ёки яхши ниятлари ҳали ҳам ярим моллигича турибдими? Ана шу савол Деҳқонбувани Беруний районига етаклаб келди.

— Воажабо, — деди ҳақиқий аҳволни кўрган Деҳқонбува, ҳайратидан ёқасини ушлаб, — ахир «йилнинг бошида қабул қилиб оласиз» дейилган ўқув комплексининг ҳали эллик фоизи ҳам битмаган-ку, бу ёғи қандай бўлди. Қимирлаган қир ошар деганидек, ўқув корпусининг ғишти энди 4-қаватга чиқибди. Ётоқхоначи? Ётоқхонага икки қарич пойдевор қўйилгани бўйича қимир этмай ётибди. Бошқа ёрдамчи объектлар қурилиши ҳақида гапириб ўтирмасам ҳам бўлади.

Гапнинг очиғи колонна бошлиқларининг иш услубидан Деҳқонбуванинг кўнгли тўлмади. Қурилишнинг бунчалик чўзилиб кетиш сабабини ойдинлаштириб олиш мақсадида Деҳқонбува кўчма колонна бошлиғи Сергей Леушин ҳузурига кириб келди.

— Жиян, бу қанақаси бўлди, — деди бошлиқ қаршисидаги стулга ўрнашиб ўтириб олган Деҳқонбува, — айтилган гап, ишингизга тўғри келмай қолибди-ку. Бунинг устига қурилишга ажратилган маблағнинг ярмисини ҳам ўзлаштиролмабсиз. Бу йилгисини айтмай қўяқолай. Лоақал ўтган йил қурилишга ажратилган 200 минг сўм маблағнинг ярмидан кўпроғи қолиб кетибди. Бунинг маънисини мендан кўра ҳам ўзингиз яхши биласиз ука, Хўш, нега шундай бўлди?

— Нима десам экан, сизга Деҳқонбува, — деди колонна бошлиғи Леушин камчилигини тан олиб, — бисотимизда битта-ю-битта кўтарма кран бор эди. Уни ҳам бундан уч йил бурун ишга яроқсиз деб топишган. Лекин унинг ўрнига янги кран беришгани йўқ. Крансиз, ўзингиз яхши биласиз, қурувчининг қўли ҳеч қаёққа етмайди. Ишимизнинг унумли бўлмаганлигига бир томондан шу ҳам сабаб бўляпти.

Балки шундайдир. Лекин ҳамма гапни кранга боғлаб, ишни бунчалик чўзиб юбориш ҳам инсофдан эмас. Халқимизда ўзолмаган отга узанги баҳона, деган гап бор. Қаерда ишчи кучи билан техникадан тарқоқ ҳолда фойдаланилса ўша ерда иш унумли бўлмайди, у ерда иш ўрнига баҳона кўпаяди. Соддароқ қилиб айтсам, бир йўла икки қуённи қувлаб бирини ҳам тутолмаган овчининг аҳволига тушади. Бу йилги қурилиш ишлари учун 720 минг сўм ажратилган экан. Мана, йилнинг ярмиси ҳам ўтиб боряпти. Хўш, шу маблағдан қанчаси ўзлаштирилди. Эндигина 210 минг сўми, шундайми? Бундай имирсилашни қандай баҳолаш мумкин?

Бошлаган хайрли ишни қунт билан охирига етказиб, сўзини устидан чиқмоқчи бўлган одам ҳеч вақт баҳона қидириб юрмайди. Ҳа, азизларим. Қимирлаган, қир ошар қабилида сусткашлик билан иш тутган одамнинг билингки, оши пишмайди.

Трест раҳбари Ҳожиниёз Режебов, қурилиш кафилини олган колонна бошлиғи Сергей Леушин инниларим, сўзингизнинг устидан чиқиб, билим юрти қурилишини тезлаштириб берасиз. Бунга мен ишонаман. Бунинг учун ҳамма имконият бор. Фақат ишнинг кўзини билиб қўл урсангиз бас.

Деҳқонбуви котиби:
А. ШАИХОВ.

ОҚ ҚАЙИН ВА АРА

(МАСАЛ)

Гурс этиб йиқилди кекса оқ қайин,
Навда бир сесканиб тишлади лабин.
Оқ қайин аррага шивирлаб майин,
Деди: — Эшит арра, бу сўнгги гапим,
Биламан ҳеч кимга этмайсан шафқат,
Бу сенинг вазифанг, бу сенинг бурчинг.
Шуни қулоғингга қуйиб ол фақат,
Навда набирамга кўрсатма кучинг.
— Майли, — деди арра бор фақат шартим,
Менинг тишларимни турсин у артиб.
— Йўқ, — деди оқ қайин, — у эмас овсар,
Сенинг айтганингга кирмас, сал қайсар.
— Унда бериб турсин ўзидан даста!
— Майли тушунтирай, мен унга аста!
* * *
Ялмоғиз аррага тушмасин ишинг,
— Даста бер, — деб ҳар кун қайрайди тишин.

Мели БОБОҚУЛОВ.

Дми ҳуржунда ишларнинг изоҳли луғати

МАШИНА — аёл кишини «тил»сиз бўғиб, оловсиз ёндирадиган «кундош».

РЕВИЗОР — қўли эгри, қаллобларнинг кушандаси.

ШАХМАТ — иш вақтини «унумли» ва «тез» ўтишини таъминлайдиган эрмак.

Ю. УСМОНОВ.

Баъзи колхоз ва совхозларда ҳатто мавсумий боғча-яслилар ҳам ташкил этилмаган.
(Деҳқонбувага келган хатлардан).

— Ўхланг, опа ал-ла-ё, ал-ла!

А. Холиқов чизган расм.

ДЕҲҚОНБУВА ЎГИТЛАРИДАН

Аввал ўз айбингни бил,
Кейин бошқадан кул!

Аччиқ савол бериб,
Ширин жавоб кутма.

Ақлингга ақл қўш,
Жаҳлингга — сабр!.

Дардинг бўлса бўлсин,
Қарзинг бўлмасин!

Елга қарши тупурма,
Ўзингга қайтади!

Нодон билан юрма,
Номусингни букма!

Тикан бўлиб оёққа
қадалгунча,
Гул бўлиб кўкракка санчил!

Тўйда сўз бер бахшига,
Харидор бўл яхшига!

ОБ-ҲАВО

4 ИЮЛДАН — 10 ИЮЛГАЧА

Ёзнинг энг иссиқ ойи одатдагидан салқин келиб, ҳаво баҳордагидек бекарорлашиб турди. 1—3 июль кунлари Ўзбекистон бўйлаб момақалдироқ гулдираб, кучли ёмғир ёғиб ўтди. Ғарб томондан эсган шамол тезлиги секундига 15—20 метрни ташкил этди.

Бу ҳафта бошларида Ўзбекистоннинг тоғли районларида, ёғингарчилик ва момақалдироқ бўлиши кутилади. Ҳаво ҳарорати тобора кўтарилиб симоб устуни кечалари 18—23, кундузи 34—39 даражани кўрсатади. Республиканинг жанубий ва қумли зоналарида эса кечалари 20—25, кундуз кунлари 37—42 даража иссиқ бўлади.

Ҳафта охирларида Ўрта Осиёга Иттифоқимизнинг Европа қисмидаги ғарбий районлардан салқин ва намхуш ҳавонинг келиши кутилади. Шу боисдан ҳам Ўзбекистонда вақти-вақти билан кучсиз ёмғир ёғиши мумкин. Кундуз кунлари эса ҳаво ҳарорати бир мунча пасаяди.

Спорт

ФУТБОЛ:

КУЧЛИЛАР САРАЛАНМОҚДА

СССР терма командаси футболчилари жаҳон чемпионатида иккинчи ғалабани қўлга киритишди. Эндиликда ярим финалда ким иштирок этади деган саволга командамизнинг польшаликлар билан бугун бўлажак учрашуви жавоб беради.

Умуман, совет футболчилари Бельгия терма командаси билан бўлган учрашувни ниҳоятда эҳтиёткорлик билан ўтказишди. Негаки, Польша терма командасидан йирик ҳисобда (0:3) мағлубиятга учраган бельгияликлар учун ҳам ғалаба ниҳоятда зарур эди.

Шуниси эътиборга лойиқки, биринчи бор учрашув бошиданоқ майдонга тушган Оганесян ўз ўйини билан мухлислар эътиборини қозона олди. У майдоннинг деярли ҳар бурчагида актив ҳаракат қилиб, шерикларини олдинга ундаб турди. Танаффусдан сўнг уюштирилган навбатдаги ҳужумларнинг бирида эса Оганесян ўзини кўрсатиб, аниқ зарб билан белгияликлар дарвозабонини доғда қолдирди. 1:0 ҳисоби учрашув охиригача ўзгармади.

«Д» группасидаги Шимолий Ирландия ва Австрия терма командалари ўртасидаги матч ҳам жанговар ўтди. Бу учрашувда австрияликларни ҳам фақат ғалаба қониқтирар эди. Шунинг учун улар матчни тезкорликда бошлашди. Лекин Шимолий ирландиялик футболчиларнинг қарши ҳужумларидан бири муваффақиятли якунланди. Шундан сўнг Австрия терма командаси ташаббусни яна ўз қўлига олиб, рақиблари дарвозасига икки тўп йўллади. Ирландиялик футболчилар ҳам сўнгги имкониятни бой бермай, матчни дуранг билан (2:2) якунлашга муваффақ бўлишди. Бу группа ғолиби ҳам Франция ва Шимолий Ирландия терма командалари ўртасидаги учрашувда аниқланади. Мазкур ўйинда францияликлар учун дуранг натижа кифоя...

Кеча жаҳон чемпионатида дам олиш куни бўлди. Бир кун олдин эса кўпчиликни қизиқтирган икки учрашув бўлиб ўтди. Бунда аввалига жаҳон чемпиони — Аргентина ва собиқ жаҳон чемпиони Бразилия терма командаси ўзаро куч синашдилар. Учрашув томошабинларда яхши таассурот қолдирди. Айниқса, бразилияликлар юксак маҳоратларини намойиш этиб, чипор тўп мухлисларига завқ бағишладилар. Улар томонидан уюштирилган ҳужумларнинг учтаси аргентиналиклар дарвозасига тўп кириши билан тугади. Аргентина терма командаси фақат бир маротаба муваффақиятга эришди, холос.

Майдон эгалари — Испания терма командаси футботчилари сўнгги имкониятдан фойдалана олишмади. Улар ГФР терма командаси билан бўлган учрашувда 1:2 ҳисобида мағлубиятга учраб, совринли ўринлар учун курашишдан четда қолишди.

ТЕННИС:

ЧЕМПИОН МАЪЛУМ

III Бутуниттифоқ ёшлар спорт ўйинлари программасидаги теннисчилар мусобақасида москваликлар зафар қучиб, чемпионлик унвонига сазовор бўлишди.

Ҳал қилувчи учрашув Москва ва Украина командалари ўртасида ўтказилди. Бунда омад москваликларга кулиб боқди. Натижада улар ҳурмат шопсупасининг юқори поғонасини банд этишди.

Учинчи совриндор команда сўнгги турда аниқланади. Бронза медалига даъвогарлик қилаётган терма командалар орасида Ўзбекистон, Белоруссия ва Грузия теннисчилари бор.

Редактор
И. СУЛАЙМОНОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ДУШАНБА
5 ИЮЛЬ
● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. СССР—Польша терма командалари. Испаниядан олиб кўрсатилади.
11.15 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
12.15 Жазоир «Лахиб» миллий халқ рақс ансамблининг концерти.
12.40 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Ягона оилада». Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси:
«Альметьевск» (Қозон).
«Нанайча оҳанг» (Владивосток).
16.00 Оналар мактаби.
16.30 «Халқ куйлари».
16.45 «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади!».
17.15 Жазоирнинг миллий байрами — Мустақиллик кунига бағишланган кинопрограмма.
18.00 П. И. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 3-тур.
18.55 Футбол шарҳи.
19.25 «Партия планлари — халқ планлари». Белоцерковск қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг иш тажрибаси ҳақида.
19.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. СССР—Польша терма командалари. Испаниядан олиб кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.15 Футбол бўйича жаҳон чемпионатида. Танаффус пайтида (23.00) — «Дунё воқеалари».

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.50 «Олег Каркач ва унинг болакайлари». Ҳужжатли фильм.
19.10 «Катта симфоник оркестр билан бир соат». П. И. Чайковский ватанида.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Халқаро панорама».
21.30 «Время».
22.05 «Ярмаркадан сўнг». Телевизион бадиий фильм. Я. Купаланинг «Павлинка» пьесаси мотивлари асосида.

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар программаси.
18.00 Болалар учун фильм. «Ғаройиб якшанба».
19.00 Болалар учун концерт.
19.30 «Ахборот» (рус.)
19.45 «Чотқол спектрлари». Фильм-манзаралар.
20.00 «Афғонистон шоирлари — студиямиз меҳмони».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Рақс гулшанида». Концерт.
21.30 Москва «Время».
22.05 «Бугун оламда нима гап!». Халқаро аҳвол кундалиги.
22.20 Телевидение экранида биринчи марта. «Кентаврлар». Бадиий фильм. 1-серия.
23.25 Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Р. 04910.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41*

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 32-56-22. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-52. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1060. 1